II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 30ής Ιουλίου 1996

σχετικά με ενισχύσεις της αυστριακής κυβέρνησης προς την επιχείρηση Head Tyrolia Mares υπό μορφή εισφορών κεφαλαίου

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(97/81/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους δυνάμει των προαναφερθέντων άρθρων και βασιζόμενη σε αυτές,

Εκτιμώντας ότι:

1. Ιστορικό

Στις 26 Ιουνίου 1995 η Επιτροπή έλαβε από γάλλο κατασκευαστή προϊόντων χειμερινού αθλητισμού (σκι, υποδημάτων και δετήρων σκι), επιστολή με την οποία ζητούσε να ερευνηθεί η εικαζόμενη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων από μέρους της δημόσιας επιχείρησης χαρτοφυλακίου Austria Tabakwerke (στο εξής ΑΤ) υπέρ της αυστριακής επιχείρησης Head Tyrolia Mares (στο εξής HTM).

Από τον Απρίλιο του 1995, δημοσιεύθηκαν στον τύπο διάφορα άρθρα για μέτρα διάσωσης που έχει λάβει η ΑΤ ως μέτοχος της HTM για την αντιστάθμιση των μεγάλων ζημιών που σημείωσε η HTM την τελευταία τριετία. Συγκεκριμένα, τον Απρίλιο και τον Αύγουστο του 1995 ανακοινώθηκαν δύο αποφάσεις της ΑΤ για την εισφορά νέων κεφαλαίων στην HTM. Η δεύτερη απόφαση θα εκτελείτο με την εισφορά κεφαλαίων σε περισσότερες δόσεις στην περίοδο 1995-1997. Τον Σεπτέμβριο κοινοποιήθηκε επίσης ότι η ΑΤ κατέληξε σε συμφωνία με διεθνή όμιλο επενδυτών ως προς την ιδιωτικοποίηση της HTM.

Στις 8 Αυγούστου του 1995, οι αυστριακές αρχές έστειλαν επιστολή προς την Επιτροπή με την οποία την ενημερώνουν ότι η ΑΤ προτίθεται να εισφέρει 1 500 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια [111 εκατομμύρια Ecu (1)] στην HTM, παρουσιάζοντας την εισφορά αυτή ως καθαρή εμπορική συναλλαγή και αντικρούοντας τα αρνητικά σχόλια του τύπου.

Την 1η Σεπτεμβρίου 1995, η Επιτροπή απέστελε στην αυστριακή κυβέρνηση επιστολή με την οποία ζητούσε αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τις υποτιθέμενες ενισχύσεις, την επιχειρηματική και οικονομική κατάσταση της HTM, όλα τα μέχρι στιγμής ληφθέντα και προγραμματιζόμενα μέτρα αναδιάρθρωσης καθώς και τα μελλοντικά σχέδια και προβλέψεις για την HTM. Η αυστριακή κυβέρνηση απάντησε με επιστολή της 21ης Σεπτεμβρίου 1995. Στις 27 Σεπτεμβρίου 1995 πραγματοποιήθηκε η πρώτη συνάντηση με τους αυστριακούς εκπροσώπους.

Στις 6 και τις 16 Οκτωβρίου 1995, η Επιτροπή έλαβε δύο ακόμη καταγγελίες από αυστριακούς ανταγωνιστές της HTM. Αμφότεροι ζήτησαν από την Επιτροπή να ερευνήσει τη χρηματοδοτική υποστήριξη που λαμβάνει η HTM από τον κρατικό μέτοχό της, την ΑΤ. Εκτός αυτού, ένας φορέας της αγοράς που ενδιαφέρεται να αποκτήσει την HTM, με επιστολές της στις 4, στις 10, στις 18 Οκτωβρίου και στις 8 Νοεμβρίου 1995, καθώς και κατά τη διάρκεια συνεδρίασης στις 23 Νοεμβρίου 1995 εξέφρασε τις απόψεις του, ισχυριζόμενος ότι η ΑΤ απέρριψε την προσφορά του χωρίς επαρκή

(1) Οι συναλλαγματικές ισοτιμίες που εφαρμόζονται στην παρούσα απόφαση έχουν ως εξής: 1 Ecu = 13,46 ÖS = 1,25 USD = 1,91 DM.

αιτιολόγηση. Η Επιτροπή συναντήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 1995 με έναν από τους καταγγέλλοντες, ο οποίος δήλωσε ότι δεν του έγινε ποτέ πρόταση να συμμετάσχει στην αγορά της HTM και ότι η AT δεν έλαβε υπόψη το ενδιαφέρον που είχε εκδηλώσει.

Οι αυστριακές αρχές και οι εκπρόσωποι των AT/HTM με τη βοήθεια συμβούλων έδωσαν περαιτέρω πληροφορίες και εξηγήσεις με διάφορες κοινοποιήσεις στις 6, τις 11, τις 13, τις 20, τις 25 και τις 31 Οκτωβρίου 1995, καθώς και στο πλαίσιο συναντήσεων με υπαλλήλους της Επιτροπής στις 27 Σεπτεμβρίου, τις 11 και 18 Οκτωβρίου, και τις 7 και 21 Νοεμβρίου 1995.

Με τέλεφαξ της 30ής Νοεμβρίου 1995, η αυστριακή κυβέρνηση ζήτησε από την Επιτροπή να εγκρίνει ως ενισχύσεις διάσωσης όλες τις εισφορές κεφαλαίου της AT προς την HTM που πραγματοποιήθηκαν ή προβλέπονται για την περίοδο από το 1995 έως τον Ιούνιο του 1996, αφού οι εισφορές αυτές μετατράπηκαν σε δάνεια της AT προς την HTM με ετήσιο επιτόκιο 7,78 %.

Στις 20 Δεκεμβρίου 1995, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει επίσημα τη διαδικασία του άρθρου 93 παράγραφος 2 και να εγκρίνει τις εισφορές κεφαλαίου ως ενισχύσεις εξυγίανσης της επιχείρησης. Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στην αυστριακή κυβέρνηση στις 2 Φεβρουαρίου 1996. Σε συνάντηση της 14ης Φεβρουαρίου 1996 και στο πλαίσιο περαιτέρω επαφών με τις αυστριακές αρχές επιτεύχθηκε συμφωνία ως προς τα σημεία του κειμένου που θεωρούνταν ευαίσθητα και, ως εκ τούτου, έπρεπε να διαγραφούν από το προς δημοσίευση κείμενο.

Εξαιτίας λαθών στη γερμανική μετάφραση της απόφασής της, η Επιτροπή εξέδωσε στις 13 Μαρτίου 1996 νέα τροποποιημένη εκδοχή της η οποία κοινοποιήθηκε στην αυστριακή κυβέρνηση στις 25 Μαρτίου 1996 και δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* της 7ης Απριλίου 1996 (ΕΕ αριθ. C 124, σ. 5).

Η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις της αυστριακής κυβέρνησης με επιστολή στις 25 Απριλίου 1996 και τριών ενδιαφερομένων με επιστολές στις 30 Απριλίου, τις 21, τις 24 και τις 28 Μαΐου 1996. Οι παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων τρίτων διαβιβάστηκαν στις αυστριακές αρχές με επιστολές στις 5 και 14 Ιουνίου 1996. Στις 25 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε συνάντηση με εκπροσώπους των αυστριακών αρχών, της AT και της HTM. Στις 27 Ιουνίου 1996 πραγματοποιήθηκε συνάντηση με έναν από τους καταγγέλλοντες. Οι αυστριακές αρχές ανταποκρίθηκαν στις παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων τρίτων και στην παράκληση της Επιτροπής της 28ης Ιουνίου 1996 να της διαβιβασθούν περαιτέρω πληροφορίες, με επιστολή, στις 8 Ιουλίου 1996.

2. **Austria Tabakwerke και Head Tyrolia Mares**

Η AT ανήκει εξ ολοκλήρου στην Αυστριακή Δημοκρατία και εκπροσωπείται από το Υπουργείο Οικονομικών. Πυρήνα των δραστηριοτήτων της AT (πέραν του τομέα των αθλητικών ειδών και, μέχρι ενός σημείου, του κτηματομεσιτικού τομέα) αποτελεί το μονοπώλιο καπνού στην Αυστρία. Βάσει της κοινοτικής νομοθεσίας, η εν λόγω αγορά ελευθερώθηκε από την 1η Ιανουαρίου 1995, εκτός από ορισμένες δραστηριότητες όπως η διανομή, όπου η AT θα διατηρήσει ορισμένα ειδικά δικαιώματα επί κάποιο χρονικό διάστημα.

Η HTM αποτελεί εταιρεία χαρτοφυλακίου ενός ομίλου επιχειρήσεων που παράγει και εμπορεύεται αθλητικά είδη, ιδίως για χειμερινά αθλήματα, για τένις και για καταδύσεις. Το 1994 ο όμιλος σημείωσε κύκλο εργασιών περίπου 5 200 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (386 εκατομμύρια Ecu) σχεδόν αποκλειστικά στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, στην Ιαπωνία και στη Δυτική Ευρώπη. Τον Ιούνιο του 1995 ο όμιλος απασχολούσε περί τους 2 700 εργαζομένους.

Το 1993 η AT απόκτησε τον έλεγχο της HTM, η οποία ανήκε σε επενδυτές από την Ελβετία, τις ΗΠΑ και την Ιαπωνία. Η διαφοροποίηση η οποία παρατηρείται και σε άλλες εταιρείες χαρτοφυλακίου του τομέα του καπνού όπως η Philip Morris ή ο όμιλος Amer, οφείλεται στη συρρικνούμενη αγορά καπνού και στην προγραμματιζόμενη απαγόρευση του κρατικού μονοπωλίου καπνού μετά την προσχώρηση της Αυστρίας στην Κοινότητα.

Την εποχή που η AT απόκτησε την HTM, η τελευταία, χάρη σε δύο πρόσφατες προσφορές εξαγοράς με ξένη χρηματοδότηση, ήταν πολύ χρεωμένη με αποτέλεσμα να διατεθεί σε εξαιρετικά χαμηλή τιμή (20 εκατομμύρια δολάρια Ηνωμένων Πολιτειών — 16 εκατομμύρια Ecu). Για τον ίδιο λόγο χορηγήθηκαν αμέσως στην HTM νέα κεφάλαια ύψους 100 εκατομμυρίων δολαρίων Ηνωμένων Πολιτειών (80 εκατομμύρια Ecu) βάσει της πωλήτριας σύμβασης ενώ, επιπλέον, έλαβε και μετοχικό δάνειο ύψους 85,25 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (45 εκατομμύρια Ecu).

Παρά τα ανακοινωθέντα προγράμματα ορθολογιστικής οργάνωσης διαφοροποίησης και νέων επενδύσεων, ο όμιλος HTM σημείωσε σοβαρές ζημίες το 1993 και το 1994. Για το 1995 προβλέπονταν μεγάλα αρνητικά αποτελέσματα (– 13 % του κύκλου εργασιών του ομίλου). Τα αρνητικά αποτελέσματα οφείλονταν κυρίως στη σοβαρή ύφεση της διεθνούς αγοράς ειδών σκι (στην οποία η ζήτηση έπεσε κατά 45 % την τελευταία πενταετία) και στα πολύ αρνητικά αποτελέσματα που σημειώθηκαν σε ορισμένους τομείς, όπως τα αθλητικά ενδύματα και ο εξοπλισμός γκολφ. Τα μεγάλα χρηματοοικονομικά βάρη και μια σειρά δαπανών αναδιάρθρωσης και έκτακτων δαπανών την εξασθένησαν περαιτέρω από χρηματοοικονομική άποψη.

Τον Ιανουάριο του 1995, η AT ζήτησε από την εμπορική τράπεζα SBC Warburg να τη βοηθήσει να επεξεργαστεί ένα πρόγραμμα για την εξυγίανση της HTM. Τον Μάρτιο του 1995, ανατέθηκε στην SBC Warburg να καταστρώσει ένα πρόγραμμα ιδιωτικοποίησης της HTM. Τον Μάιο η SBC Warburg ξεκίνησε τη διαδικασία εξεύρεσης δυνητικών αγοραστών, που διευρύνθηκε τον Ιούνιο, και στο πλαίσιο αυτής επικοινώνησε με 40 περίπου υποψηφίους αγοραστές.

Προκειμένου να μην κηρυχθεί σε πτώχευση η HTM, η AT αναγκάστηκε τον Απρίλιο του 1995, να εισφέρει άλλα 400 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (30 εκατομμύρια Ecu) και να μετατρέψει το δάνειο του 1993 σε νέο ίδιο κεφάλαιο.

Τον Ιούλιο του 1995, καταστρώθηκε ένα πρόγραμμα αναδιάρθρωσης το οποίο θα επέτρεπε στην HTM να ανακτήσει την αποδοτικότητά της και να καταστεί κερδοφόρα μέχρι το 1997. Το εν λόγω πρόγραμμα προέβλεπε τη συγκέντρωση των προσπαθειών σε έναν πυρήνα δραστηριοτήτων στον τομέα των σκι, και των υποδημάτων και δετήρων σκι, καθώς και στον τομέα του εξοπλισμού τένις και

καταδύσεων και την κατάργηση των εξοπλισμών γκολφ, των αθλητικών ενδυμάτων και υποδημάτων (με εξαίρεση τα υποδήματα τένις). Όσον αφορά τη χρηματοδότηση του εν λόγω προγράμματος και για να αποφευχθεί μια νέα διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση, το Υπουργείο Οικονομικών τον Αύγουστο του 1995, αποφάσισε ως μόνος μέτοχος της AT, να εισφέρει στην HTM άλλα 1 500 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (111 εκατομμύρια Ecu). Η εν λόγω εισφορά κεφαλαίου θα γινόταν σε δόσεις κατά τη διάρκεια του 1995, του 1996 και του 1997. Η HTM έλαβε τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο 373 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (28 εκατομμύρια Ecu). Η AT ενέκρινε το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης και ταυτόχρονα προσπάθησε να βρει αγοραστή για τον όμιλο. Στο πλαίσιο της απόφασης της AT και με την προϋπόθεση να εφαρμοσθεί το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης, επιτεύχθηκε συμφωνία με τις κύριες τράπεζες που χρηματοδοτούν την HTM, με την οποία παραιτούνται από ένα μέρος των απαιτήσεών τους (430 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια — 32 εκατομμύρια Ecu) και τους τόκους (200 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια — 15 εκατομμύρια Ecu) και να προβούν σε αναδιάρθρωση του χρέους.

Το ίδιο χρονικό διάστημα η ηγεσία της AT παραιτήθηκε και στη θέση της διορίσθηκαν δύο προσωρινοί διαχειριστές (που προηγουμένως ήταν μέλη του διοικητικού συμβουλίου της). Τον Σεπτέμβριο του 1995, η εναλλακτική λύση της αναδιάρθρωσης της HTM ιδίαις δαπάναις τέθηκε κατά μέρος και αποφασίστηκε η άμεση πώλησή της. Αυτό συνέβη διότι η κατάσταση της HTM επιδεινώθηκε δραματικά και η νέα διεύθυνση της AT δήλωσε ότι δεν μπορούσε να αναλάβει τη διεύθυνση της HTM. Εκτός αυτού, μια παρατεταμένη περίοδος αναδιάρθρωσης θα ανάγκαζε την αυστριακή κυβέρνηση να αναβάλει την προγραμματιζόμενη ιδιωτικοποίηση της AT ή θα μείωνε τα έσοδά της από την ιδιωτικοποίηση επειδή θα μειωνόταν η τιμή που προσέφερε η αγορά.

Τον Σεπτέμβριο του 1995, το διοικητικό συμβούλιο της AT, με συμβουλή της SBC Warburg, αποφάσισε να δεχθεί την προσφορά ενός ομίλου διεθνών επενδυτών με επικεφαλής τον Johan Eliasch (στο εξής Eliasch) και να προβεί στην άμεση ιδιωτικοποίηση όλου του ομίλου HTM.

Η συμφωνία πώλησης προς τον όμιλο Eliasch προβλέπει τιμή πώλησης 10 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (0,7 εκατομμύρια Ecu) και εισφορά κεφαλαίου στην HTM από την AT ύψους 1 190 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων (88 εκατομμύρια Ecu) η οποία θα καταβληθεί ως εξής: 400 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια στις 30 Σεπτεμβρίου 1995 (στην πράξη καταβλήθηκαν 373 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο), 250 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια στις 31 Δεκεμβρίου 1995, 250 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια στις 30 Ιουνίου 1996, 145 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια στις 31 Δεκεμβρίου 1997 και 145 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια στις 31 Μαρτίου 1998. Ο όμιλος Eliasch ανέλαβε την υποχρέωση να εισφέρει το 1998 άλλα 300 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (22 εκατομμύρια Ecu) προς την HTM αφού καταβληθούν όλες οι δόσεις της εισφοράς κεφαλαίων από την AT. (Αργότερα η συμφωνία αυτή τροποποιήθηκε εν μέρει: ο όμιλος Eliasch ανέλαβε την υποχρέωση να εισφέρει 25 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (1,9 εκατομμύρια Ecu) από το ποσό αυτό αμέσως μετά την έγκριση των μέτρων της AT από την Επιτροπή. Πέραν αυτών, η AT θα λάβει το 15 % της αύξησης αξίας των μεριδίων στην HTM, που πρόκειται να πετύχει ο όμιλος Eliasch κατά την εξ ολοκλήρου ή κατά ένα μέρος πώληση της HTM σε τρίτους. Τέλος, ο όμιλος Eliasch αναλαμβάνει να διατηρήσει σε λειτουργία τουλάχιστον επί μια τριετία τα αυστριακά εργοστάσια και να κρατήσει επίσης το 50 % του σημερινού προσωπικού στο εργοστάσιο του Schwechat, καθώς και το 80 % του προσωπικού στα εργοστάσια του Hörbranz και του Kennelbach.

Εξαιτίας των νέων εξελίξεων, ακυρώθηκε η συμφωνία με τις τράπεζες σχετικά με την παραίτηση από απαιτήσεις και την αναδιάρθρωση του χρέους και για το λόγο αυτό αναλήφθηκαν νέες διαπραγματεύσεις.

Η AT έλαβε επίσης τα ακόλουθα μέτρα υπέρ της HTM:

— Εισφορά κεφαλαίου τον Απρίλιο του 1995:	400 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (30 εκατομμύρια Ecu)
— Εισφορά κεφαλαίου κατά την πώληση στον όμιλο Eliasch:	1 190 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (88 εκατομμύρια Ecu)
Συνολικό ποσό:	1 590 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (118 εκατομμύρια Ecu)

Επιπλέον, υπό τον νέο ιδιοκτήτη, η HTM θα διατηρήσει τις φορολογικές πιστώσεις που συνδέονται με τις ζημίες του παρελθόντος, οι οποίες θα μεταφερθούν στα επόμενα έτη. Στις 31 Δεκεμβρίου 1994, οι ζημίες αυτές υπολογίζονταν σε περίπου 370 εκατομμύρια δολάρια Ηνωμένων Πολιτειών (296 εκατομμύρια Ecu) για το σύνολο του ομίλου.

Την τελευταία εβδομάδα του Νοεμβρίου ανακοινώθηκε στην Επιτροπή ότι οι πιστώτριες τράπεζες συμφώνησαν εκ νέου να επιβεβαιώσουν τη συνεισφορά τους, μειωμένη κατά κάποιο ποσό, για την αναδιάρθρωση της HTM υπό τον νέο ιδιοκτήτη, τη διαγραφή χρεών [391 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (29 εκατομμύρια Ecu)], την αναδιάρθρωση του χρέους και την παραίτηση από τόκους [200 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (15 εκατομμύρια Ecu)]. Η νέα συμφωνία προβλέπει πρόσθετη εισφορά από μέρους του ομίλου Eliasch, 25 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων (1,9 εκατομμύρια Ecu), πέραν των 10 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων (0,7 εκατομμύρια Ecu) που προβλέπονται στη συμφωνία πώλησης.

Στις αρχές Φεβρουαρίου κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή ότι η συμφωνία συμμετοχής είχε εφαρμοσθεί με τη μεταβίβαση των μετοχών της HTM από την AT προς τον όμιλο Eliasch.

3. Ανταγωνιστική θέση, διομηχανική και οικονομική κατάσταση της HTM

Στα μέσα του 1995, ο όμιλος HTM αποτελείτο από πέντε επιχειρήσεις: Head, Tyrolia, Mares, Brixia και Head Sportswear. Η Head παράγει και εμπορεύεται ρακέτες τένις, σκουάς και raketball, υποδήματα τένις, σκι και εξοπλισμό σκι, καθώς και εξοπλισμό γκολφ. Η Tyrolia παράγει και εμπορεύεται σκι, δετήρες και υποδήματα σκι για καταβάσεις, καθώς και δετήρες και υποδήματα σκι ανωμάλου δρόμου. Η Mares παράγει και εμπορεύεται εξοπλισμό καταδύσεων και κολύμβησης. Η Brixia παράγει και εμπορεύεται υποδήματα σκι και πεζοπορίας (με τα σήματα San Marco και Munari). Η Head Sportswear σχεδιάζει, παράγει και διανέμει αθλητικά ενδύματα υπό τα σήματα Head και Tyrolia. Η HTM πωλεί επίσης μπάλες τένις και το σχετικό εξοπλισμό υπό το σήμα Penn και αποτελεί το διανομέα στην Ιταλία για τα υποδήματα Puma και για τα οπτικά είδη Uvex.

Οι μονάδες παραγωγής βρίσκονται στις Ηνωμένες Πολιτείες και στην Ευρώπη (Γερμανία, Αυστρία, Ιταλία και Εσθονία). Τα αυστριακά εργοστάσια βρίσκονται στο Kennelbach (536 εργαζόμενοι) στο Hörbranz (279 εργαζόμενοι), στο Schwechat (395 εργαζόμενοι) και στο Neusiedl (80 εργαζόμενοι).

Το 1994, ο κύκλος εργασιών της HTM ανήλθε σε 5 200 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (386 εκατομμύρια Ecu). Η κατανομή μεταξύ των διαφόρων προϊόντων έχει ως εξής:

— τένις 16,2 %
— σκι 13,6 %
— δετήρες σκι 21,9 %
— υποδήματα σκι 9,3 %
— εξοπλισμός κατάδυσης 9,6 %
— αθλητικά ενδύματα 15,9 %
— αθλητικά υποδήματα και υποδήματα πεζοπορίας 9,3 %
— γκολφ 1,9 %
— άλλα 2,3 %

Όσον αφορά τη γεωγραφική κατανομή, το 1994 η HTM πραγματοποίησε το 27,4 % του κύκλου εργασιών της στις ΗΠΑ και στον Καναδά, το 22,1 % στην Ιαπωνία και περίπου το 45 % στη Δυτική Ευρώπη (Γερμανία 13,2 %, Ιταλία και Ισπανία 10,6 %, Αυστρία 7,8 %, Γαλλία 4,4 %).

Στους κύριους τομείς δραστηριοτήτων της η HTM το 1994 διέθετε τα ακόλουθα μερίδια αγοράς και θέσεις έναντι των ανταγωνιστών της (στην ευρωπαϊκή αγορά οι θέσεις της HTM συνέπιπταν σχεδόν εντελώς με εκείνες του πίνακα, εκτός από τον τομέα του τένις, όπου η Head ηγείτο με μερίδιο αγοράς 18,8 %):

	Παγκόσμια μερίδια αγοράς (%)	Κατάταξη	Κύριοι ανταγωνιστές
Αλπινικά σκι (Head/Tyrolia):	11	3	Rossignol, Atomic, Salomon
Δετήρες σκι (Tyrolia):	32	2	Salomon, Marker
Υποδήματα σκι (San Marco/Munari):	11	4	Nordica, Salomon, Rossignol
Εξοπλισμός τένις (Head):	18	3	Wilson, Prince
Εξοπλισμός καταδύσεων (Mares):	11	1	US Divers, Scubapro

Ο πίνακας που ακολουθεί απεικονίζει τη χρηματοδοτική κατάσταση της HTM και διαγράφει την αρνητική εξέλιξη της απόδοσης του ομίλου.

(σε εκατομμύρια USD)

Όμιλος HTM	1991	1992	1993	1994	1995 [εκτίμηση (*)]
Κύκλος εργασιών	346	372	376	447	420
Λειτουργικά κέρδη	[...]	[...]	[...]	[...]	[...] (**)
Καθαρό αποτέλεσμα	(10)	(25)	(19)	(48)	(149)
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	453	453	511	561	562
Δανεισμός από τράπεζες	355	369	302	378	308
Μετοχικό κεφάλαιο (συμπεριλαμβανομένου μετοχικού δανείου)	1	0	133	87	148
Εισφορές κεφαλαίου από την AT			150		151

(*) Στα στοιχεία περιλαμβάνονται: προβλέψεις για τις δαπάνες αναδιάρθρωσης, μια πιθανή παραγραφή χρέους εκ μέρους των τραπεζών ύψους 60 εκατομμυρίων δολαρίων Ηνωμένων Πολιτειών που αντικατοπτρίζονται στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, ενώ η αξία της εισφοράς κεφαλαίου περιλαμβάνει την παρούσα αξία των πληρωμών για την περίοδο 1996-1998.

(**) [...] Το κείμενο μέσα στις αγκύλες παραλείπεται για λόγους επιχειρηματικού απορρήτου.

Η αναμενόμενη συνολική καθαρή ζημία για το 1995 περιλαμβάνει ορισμένες έκτακτες δαπάνες και έξοδα της υπό εξέλιξη αναδιάρθρωσης. Οι ζημίες μπορούν να κατανεμηθούν κατά προσέγγιση ως εξής (εκατομμύρια δολάρια Ηνωμένων Πολιτειών):

— Αποσβέσεις γκολφ, αθλητικών ενδυμάτων, και άλλων προϊόντων	[...]
— Αναδιάρθρωση της επιχείρησης	[...]
— Παραδόσεις προς Ιαπωνία/ΗΠΑ	[...]
— Τόκοι	[...]
— «Προσαρμοσμένες» λειτουργικές ζημίες	[...]
— Συνολικές ζημίες 1995	149.

Οι εισφορές κεφαλαίου από μέρους της AT επέτρεψαν στην HTM να καλύψει ένα μεγάλο μέρος των ζημιών που σημειώθηκαν, να αποκαταστήσει το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου της και να μειώσει τα χρέη της σε ανεκτά επίπεδα.

4. **Κατάσταση και τάσεις που επικρατούν στην αγορά**

Όλες οι παραδοσιακές αγορές της HTM έχουν γίνει προβληματικές από τα τέλη της δεκαετίας του '80 εξαιτίας της κάθετης πτώσης της ζήτησης σε παγκόσμιο επίπεδο. Εξαίρεση αποτελεί ο τομέας των καταδύσεων, ο οποίος παρουσιάζει σημαντική αύξηση.

Αλπινικό σκι

Πρόκειται για κεκορεσμένη αγορά η οποία υποφέρει από μεγάλο πλεονάζον δυναμικό. Η Ιαπωνία και οι ΗΠΑ αποτελούν τις μεγαλύτες αγορές. Οι παγκόσμιες πωλήσεις μειώθηκαν κατά 45 % μέσα στην τελευταία πενταετία και αναμένεται να σταθεροποιηθούν στα 5 εκατομμύρια ζεύγη, κυρίως εξαιτίας της γήρανσης του πληθυσμού των χιονοδρόμων, των ανησυχιών για το περιβάλλον, του ανταγωνισμού από το Snowboard και άλλα χειμερινά αθλήματα. Οι τιμές είναι στάσιμες και χαμηλές και δεν αναμένεται ότι θα αυξηθούν. Σε ορισμένες εξειδικευμένες ή νεοεμφανιζόμενες αγορές μπορεί να υπάρχουν κάποια περιθώρια ανάπτυξης γενικά, όμως, παρατηρείται μια τάση συγκέντρωσης σε ορισμένους μεγάλους παραγωγούς.

Δετήρες σκι

Ίδια κατάσταση όπως εκείνη που επικρατεί στην αγορά σκι (χιονοπέδιλων). Χωρίς την εφαρμογή νέων τεχνολογιών, όπως π.χ. η ηλεκτρονική που δεν προβλέπεται να εμφανισθούν σύντομα, οι δετήρες πρόκειται να καταλήξουν να πωλούνται πλην σετ μαζί με τα χιονοπέδιλα χωρίς ιδιαίτερη διαφοροποίηση μεταξύ των εμπορικών σημάτων.

Υποδήματα σκι

Η αγορά αυτή εξελίσσεται παράλληλα με εκείνη των χιονοπέδιλων και των δετήρων.

Τένις

Η αγορά βρίσκεται σε ύφεση από το 1991. Οι παγκόσμιες πωλήσεις έχουν μειωθεί περίπου 34 % σε 8 εκατομμύρια μονάδες εξαιτίας της στροφής των νεότερων γενεών σε άλλα αθλήματα της μόδας και των παλαιότερων γενεών σε αθλήματα όπως το γκολφ. Η συνολική αγορά αναμένεται ότι θα συρρικνωθεί και άλλο, παρότι ορισμένες γεωγραφικές ζώνες εξακολουθούν να παρουσιάζουν περιθώρια ανάπτυξης. Το μέσο επίπεδο τιμών αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω και μόνο μια επιτυχής διαφοροποίηση των προϊόντων θα επιτρέψει στους παραγωγούς να διατηρήσουν ή να αυξήσουν τις τιμές τους. Παρατηρείται μια γενικότερη τάση συγκέντρωσης των προϊόντων τένις και των παραγωγών τους σε παγκόσμιο επίπεδο.

Καταδύσεις

Η αγορά παρουσιάζει σταθερή ανάπτυξη ιδίως από τις αρχές της δεκαετίας του '90 και αναμένεται ότι θα συνεχίσει να αυξάνεται με ρυθμό 3 έως 4 % τα επόμενα χρόνια.

5. **Αναδιάρθρωση της HTM**

Στην Επιτροπή υποβλήθηκε ένα περιεκτικό επιχειρηματικό πρόγραμμα για την αποκατάσταση της HTM το οποίο περιλαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα αναδιάρθρωσης και χρηματοδότησης. Το πρόγραμμα κατέστρωσε ο όμιλος Eliash σε συνεργασία με τη διεύθυνση της HTM και με τη βοήθεια της SBC Warburg, της M & C Saatchi και της Gutmann & Cie.

Στρατηγικό στόχο αποτελεί η επιστροφή της HTM στις βασικές της δραστηριότητες (εξοπλισμός τένις, σκι, υποδήματα σκι και εξοπλισμός καταδύσεων), δίνοντας βραχυπρόθεσμα ιδιαίτερο βάρος στο εμπορικό σήμα Head, στο μάρκετινγκ, σε καινοτόμα προϊόντα υψηλής τεχνολογίας και στην αγορά των ΗΠΑ. Αφού ολοκληρωθεί η αναδιάρθρωση, στους μακροπρόθεσμους στόχους θα περιλαμβάνεται η επέκταση των δραστηριοτήτων με την εισαγωγή νέων προϊόντων και την επέκταση σε νέες γεωγραφικές αγορές. Το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης προβλέπει ότι η επιχείρηση πρέπει μέχρι το 1996 να καταστεί κερδοφόρα από λειτουργική άποψη, το 1997 να ανακτήσει την αποδοτικότητά της και τέλος το 1998 ή το 1999 να εισαχθεί στο χρηματιστήριο.

Το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης βασίζεται στα ακόλουθα:

— προσαρμογή του παραγωγικού δυναμικού στον τομέα των χειμερινών αθλητικών ειδών (σκι, υποδήματα και δετήρες σκι) και στον τομέα των ρακετών ανάλογη προς τη μείωση που παρατηρείται στην αγορά. Σε αυτό περιλαμβάνεται η εξωτερική ανάθεση και η μετατόπιση παραγωγικών διαδικασιών εντάσεως εργασίας σε χώρες της Ανατολικής Ευρώπης προκειμένου να μειωθεί το κόστος παραγωγής,

— σταδιακή κατάργηση μη προσοδοφόρων γραμμών παραγωγής και μείωση των αποθεμάτων,

— ορθολογιστική οργάνωση και μείωση του πάγιου κόστους των πωλήσεων και της διαχείρισης συμπεριλαμβανομένης και της συγχώνευσης εταιρειών,

— ανάπτυξη και εγκατάσταση ενός συστήματος υλικοτεχνικής μέριμνας που θα επιτρέπει τον κεντρικό έλεγχο της διαχείρισης των αποθηκών, των αποθεμάτων και των παραδόσεων, καθώς και εκσυγχρονισμός των συστημάτων και διαδικασιών εσωτερικής διαχείρισης.

Όσον αφορά τα κύρια προϊόντα προβλέπονται τα ακόλουθα:

Παραγωγή σκι (Kennelbach)

Το τρέχον παραγωγικό δυναμικό της εταιρείας είναι [...] (1) σκι το χρόνο. Προγραμματίζεται να καταργηθούν σταδιακά

(1) [...] Το κείμενο μέσα στις αγκύλες παραλείπεται για λόγους επιχειρηματικού απορρήτου.

ορισμένες γραμμές παραγωγής μέσα στην περίοδο 1996/97 ώστε το παραγωγικό δυναμικό να μειωθεί σε [...] χιονοπέδιλα το χρόνο (– 39 %), κυρίως με την κατάργηση των μεθόδων παραγωγής που βασίζονται στην τεχνολογία Sandwich και PU-cap sandwich. Εκτός αυτού, δεν πρόκειται να ολοκληρωθεί ένα ήδη εγκεκριμένο πρόγραμμα για την αύξηση της παραγωγής με την τεχνολογία PU-cap κατά [...] μονάδες, ενώ η HTM θα αποχωρισθεί ένα αντίστοιχο μέρος του εξοπλισμού της. Ταυτόχρονα, το προσωπικό του εργοστασίου θα μειωθεί κατά [...] ([...] του προσωπικού που απασχολείται άμεσα στην παραγωγή). Το πρόγραμμα για το 1996 προβλέπει την πώληση [...] μονάδων (προερχομένων κατά ένα μέρος από άλλους παραγωγούς) ενώ το 1995 πωλήθηκαν 596 000 μονάδες. Το τελικό κέρδος εκμετάλλευσης πριν από το πάγιο κόστος αναμένεται ότι θα ανέρχεται περίπου στο [...] του κύκλου εργασιών. Η στρατηγική της HTM θα βασίζεται κυρίως στο σήμα Head το οποίο χρησιμοποιεί προηγμένη τεχνολογία και κατέχει ισχυρή θέση στα προϊόντα υψηλών απαιτήσεων.

Παραγωγή δετήρων (Schwechat)

Το παραγωγικό δυναμικό του εργασοτασίου θα μειωθεί από [...] δετήρες που είναι σήμερα σε [...] δετήρες (– 59 %). Το εργοστάσιο συναρμολόγησης στο Neusiedl θα κλείσει και με τον τρόπο αυτόν το προσωπικό θα μειωθεί συνολικά κατά [...] ([...] των εργαζομένων που απασχολούνται άμεσα στην παραγωγή). Το 1996 αναμένεται ότι θα πωληθούν [...] μονάδες (έναντι 1 371 000 το 1995), ενώ για το 1997 αναμένεται αύξηση σε [...] μονάδες (προερχόμενες κατά ένα μέρος από άλλους παραγωγούς με υπεργολαβία). Αναμένεται ότι το ακαθάριστο κέρδος εκμετάλλευσης θα ανέλθει σε [...]. Το φάσμα των προσφερόμενων προϊόντων θα μειωθεί δραστικά. Η Tyrolia θα εκμεταλλευτεί τη θέση που κατέχει στον τεχνολογικό τομέα και θα συγκεντρώνει τις προσπάθειές της στα προϊόντα υψηλών απαιτήσεων ώστε να καταστεί εφάμιλλη της Head στην αγορά και να έχει μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους.

Παραγωγή υποδημάτων σκι

Στα σοβαρότερα μέτρα συγκαταλέγονται η μετάθεση της παραγωγής στο εργοστάσιο του Tallinn (Εσθονία), τα μέτρα βελτίωσης της παραγωγικότητας και η μείωση του προσωπικού. Στην ιταλική μονάδα παραγωγής προβλέπεται μείωση του δυναμικού παραγωγής από [...] ζεύγη το 1994 και το 1995 σε περίπου [...] ζεύγη το 1997. Το δυναμικό παραγωγής του εργοστασίου του Tallin ανέρχεται περίπου σε [...] ζεύγη, έτσι ώστε το δυναμικό παραγωγής να μειώνεται συνολικά κατά 9 %. Αναμένεται ότι το 1996 θα πωληθούν [...] ζεύγη (έναντι 626 000 ζευγών το 1995). Το κέρδος εκμετάλλευσης πριν από την αφαίρεση του πάγιου κόστους προβλέπεται σε [...].

Παραγωγή ρακετών (Hörbranz)

Η παραγωγική δραστηριότητα θα αναδιοργανωθεί κατά ένα μέρος χάρη στη συνεχιζόμενη μετάβαση από τις παραδοσιακές τεχνικές στην τεχνολογία θερμοδιάχυσης (Thermo-Diffusion) και κατά ένα μέρος με την αναβάθμιση και την καλύτερη αξιοποίηση του εργοστασίου που βρίσκεται στο Budweis, Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Τσεχίας. Η τεχνολογία θερμοδιάχυσης θα οδηγήσει σε οικονομίες κόστους και θα μειώσει τα περιβαλλοντικά από [...] ρακέτες που είναι σήμερα σε [...] (+ 109 %). Στο Hörbranz η παραγωγή από [...] σε [...] ρακέτες (– 56 %) και το συνολικό δυναμικό θα μειωθεί συνολικά κατά [...] μονάδες περίπου (– 38 %). Η νέα αυτή ρύθμιση της παραγωγής θα οδηγήσει σε σημαντικές οικονομίες. Συγκεκριμένα, το εργατικό δυναμικό που απασχολείται άμεσα στην παραγωγή θα μειωθεί κατά [...]. Η υψηλή τεχνολογία του σήματος Head θα επεκταθεί με τη νέα τεχνολογία δίδυμων σωλήνων (twin rube), η οποία επιτρέπει να επιτευχθούν καλύτερες αποδόσεις, χαμηλότερο κόστος παραγωγής και υψηλότερες τιμές. Προγραμματίζεται, επίσης η άσκηση επιθετικής πολιτικής μάρκετινγκ ιδίως στις ΗΠΑ η οποία θεωρείται βασική αγορά. Το πρόγραμμα προβλέπει πωλήσεις [...] μονάδων το 1996 (έναντι 1 030 000 μονάδων το 1995) ένα μεγάλο μέρος των οποίων θα προέρχεται από άλλους κατασκευαστές με υπεργολαβία. Το κέρδος εκμετάλλευσης πριν από την αφαίρεση του πάγιου κόστους προβλέπεται να ανέλθει σε [...].

Παραγωγή εξοπλισμών και καταδύσεων

Στον ανθούντα αυτόν τομέα δεν προβλέπεται σημαντική αναδιάρθρωση. Προβλέπονται πωλήσεις [...] το 1996 (έναντι 48 εκατομμυρίων δολαρίων Ηνωμένων Πολιτειών το 1995), που προγραμματίζεται να αυξηθούν σε [...] το 1998. Το κέρδος εκμετάλλευσης πριν από την αφαίρεση του πάγιου κόστους προβλέπεται ότι θα είναι περίπου [...].

Άλλα προϊόντα

Η διάθεση ειδών γκολφ διακόπηκε το 1995 όπως και η διάθεση αθλητικών ενδυμάτων της Head στις ΗΠΑ. Η HTM συνεχίζει να δραστηριοποιείται στον τομέα των αθλητικών ενδυμάτων στην Ευρώπη όπου τα έσοδα από πωλήσεις προβλέπεται ότι θα αυξηθούν από [...] το 1996 σε [...] το 1998, με κέρδος εκμετάλλευσης πριν από την αφαίρεση του πάγιου κόστους ανερχόμενο σε [...] περίπου.

Εκσυγχρονισμός της οργάνωσης των πωλήσεων και της διοίκησης

Κύριος στόχος να οργανωθούν ορθολογιστικά οι πωλήσεις και η διοίκηση της επιχείρησης. Οι παρεμβάσεις θα αφορούν κυρίως τη συγχώνευση επιχειρήσεων, το κλείσιμο θυγατρικών επιχειρήσεων και τη βελτίωση διαφόρων διαδικασιών και των ηλεκτρονικών συστημάτων. Εκτός αυτού η μείωση του παραγωγικού δυναμικού, η κατάργηση οριακών γραμμών παραγωγής και η μείωση των αποθεμάτων θα επιτρέψουν τον περιορισμό του κόστους των πωλήσεων και του διοικητικού κόστους. Το προσωπικό των μονάδων παραγωγής που βρίσκονται σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες θα μειωθεί επίσης κατά 164 άτομα.

Κόστος της αναδιάρθρωσης

Το κόστος της αναδιάρθρωσης από το 1995 έως το 1997, προβλέπεται ότι θα ανέλθει σε 159 εκατομμύρια δολάρια Ηνωμένων Πολιτειών (127 εκατομμύρια Ecu). Οι κύριες δαπάνες θα αφορούν την παύση των δραστηριοτήτων στον τομέα του γκολφ, την αποχώρηση από τον τομέα των αθλητικών ενδυμάτων και το κλείσιμο γραμμών παραγωγής και την αναδιοργάνωση των εγκαταστάσεων στο Kennelbach, το Schwechat και το Hörbraz συμπεριλαμβανομένων και των αποζημιώσεων που θα καταβληθούν στο απολυόμενο προσωπικό.

Οικονομικές προβλέψεις

Ο πίνακας που ακολουθεί αναφέρει τις γενικές οικονομικές προβλέψεις για τον όμιλο HTM έως το 1998 με βάση την υλοποίηση του προγράμματος αναδιάρθρωσης:

(εκατομμυρίων δολαρίων Ηνωμένων Πολιτειών)

Όμιλος HTM	1995	1996	1997	1998
Κύκλος εργασιών	420	361	393	415
Κέρδη εκμετάλλευσης	[...]	[...]	[...]	[...]
Καθαρό αποτέλεσμα	(149	(23	1	20
Λειτουργικές ταμιακές ροές	[...]	[...]	[...]	[...]
Ελεύθερες ταμιακές ροές	[...]	[...]	[...]	[...]
Συνολικά περιουσιακά στοιχεία	562	471	442	414
Τραπεζικές πιστώσεις	308	262	227	176
Ίδια κεφάλαια (συμπεριλαμβανομένου μετοχικού δανείου της ΑΤ)	148	128	131	151
Εισφορές κεφαλαίου από μέρους της ΑΤ	151			

Στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης των κεφαλαίων, που αποτελεί μέρος του προγράμματος αναδιάρθρωσης περιλαμβάνονται, πέραν των εισφορών της ΑΤ και της παραίτησης των τραπεζών από απαιτήσεις και τόκους, δύο εισφορές κεφαλαίων από τον όμιλο Eliasch ύψους 2,5 και 27,5 εκατομμυρίων δολαρίων Ηνωμένων Πολιτειών (αντίστοιχα 2 και 22 εκατομμύρια Ecu) έως το 1998 καθώς και μια διεθνής δημόσια προσφορά πώλησης με αναμενόμενα έσοδα ύψους 60 εκατομμυρίων δολαρίων Ηνωμένων Πολιτειών (48 εκατομμύρια Ecu). Υπολογίζεται ότι η αναλογία των ιδίων κεφαλαίων της HTM το 1998 θα είναι πολύ χαμηλή (7 %), ώστε να είναι σε θέση η επιχείρηση να αντιμετωπίσει τους διεθνείς ανταγωνιστές της. Η τελευταία εισφορά κεφαλαίου από τον όμιλο Eliasch και η εισαγωγή στο χρηματιστήριο θεωρούνται, συνεπώς, σημαντικά μέτρα για την αναδιάρθρωση των κεφαλαίων της HTM διότι με αυτά μειώνεται το χρέος της επιχείρησης.

6. **Θέση των αυστριακών αρχών και των ενδιαφερομένων τρίτων**

Κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής της έρευνας και μετά τη δημοσίευση της απόφασης για την κίνηση της διαδικασίας η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις των αυστριακών αρχών, της ΑΤ, της HTM και διαφόρων άλλων ανταγωνιστών και τρίτων ενδιαφερομένων.

6.1. *Αυστριακές αρχές, Austria Tabak και HTM*

6.1.1. ***Χαρακτήρας ενίσχυσης των εισφορών κεφαλαίου***

Ανεξαρτησία και συμπεριφορά της ΑΤ σύμφωνα με τα κριτήρια της ελεύθερης αγοράς

Η ΑΤ, το αυστριακό μονοπώλιο καπνού, ανήκει εξ ολοκλήρου στο αυστριακό κράτος και εκπροσωπείται από το Υπουργείο Οικονομικών. Οι αυστριακές αρχές επιβεβαιώνουν ότι ΑΤ δεν επιδοτείται από το κράτος. Η ΑΤ είναι εντελώς αυτόνομη και ενεργεί ανεξάρτητα από την κυβέρνηση. Τα μέτρα που λήφθηκαν σε σχέση με την HTM βασίζονταν σε καθαρά οικονομικά κριτήρια και αποσκοπούσαν στη μεγιστοποίηση των κερδών και την ελαχιστοποίηση των ζημιών. Η κρατική συμμετοχή δεν αρκεί για να χαρακτηριστούν τα οικονομικά μέσα της ΑΤ ως κρατικοί πόροι κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1. Το ίδιο ισχύει και όσον αφορά το δικαίωμα του κράτους, ως μοναδικού μετόχου, να διορίζει τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Η ΑΤ έχει τη νομική μορφή ανώνυμης εταιρείας, που της παρέχει μεγάλο βαθμό ανεξαρτησίας έναντι των ιδιοκτητών της. Οι εισφορές κεφαλαίων αποφασίσθηκαν από τη διεύθυνσή της και εγκρίθηκαν (σύμφωνα με το αυστριακό δίκαιο) από το διοικητικό συμβούλιο. Αυτοί είναι και οι δύο αρμόδιοι φορείς, για τη λήψη παρόμοιων αποφάσεων. Η συγκατάθεση της γενικής συνέλευσης δεν ήταν αναγκαία από νομική άποψη. Όλα τα διατεθέντα ποσά ανήκαν στην ίδια, και προέρχονταν από τις δραστηριότητές της και δεν συνιστούσαν κρατικούς πόρους.

Περαιτέρω, επισημάνθηκε ότι η ΑΤ υπήρξε κερδοφόρος και ότι την τελευταία δεκαετία διένειμε μέρισμα στους μετόχους της τουλάχιστον ίσο με το 14 % του βασικού της κεφαλαίου. Την περίοδο 1991-1995 τα μερίσματα ανήλθαν συνολικά σε 3 040 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (226 εκατομμύρια Ecu). Το 1994 σημείωσε για πρώτη φορά σημαντικές ζημίες, οφειλόμενες στα αρνητικά αποτελέσματα της HTM. Υποβλήθηκαν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι κατά το χρόνο της απόκτησης της HTM ο υπουργός οικονομικών είχε εκφράσει ανησυχίες σχετικά με την εν λόγω αγορά.

Η ΑΤ επιβεβαίωσε ότι σύμφωνα με την αρχή του επενδυτή σε οικονομία της αγοράς οι δημόσιες επιχειρήσεις διαθέτουν κάποια περιθώρια όσον αφορά τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Έπρεπε να γίνει διάκριση μεταξύ των βραχυπρόθεσμων στόχων ενός ιδιώτη επενδυτή και της μακροπρόθεσμης στρατηγικής μιας εταιρείας χαρτοφυλακίου. Αποφασιστικός παράγοντας στην προκειμένη περίπτωση ήταν η αποκατάσταση της αποδοτικότητας της θυγατρικής επιχείρησης. Ως όριο για το κόστος υποστήριξης της θυγατρικής λήφθηκε το κόστος της εκκαθάρισής της. Εκτός αυτού, πρέπει να ληφθεί υπόψη και η εικόνα της επιχείρησης. Οι δύο πρώτες πληρωμές έγιναν για να καλυφθεί το χρονικό διάστημα που απαιτείτο για τη διερεύνηση των διαφόρων εναλλακτικών λύσεων και τη λήψη οριστικής απόφασης ως προς το μέλλον της HTM.

Η Επιτροπή έλαβε ως απόδειξη του γεγονότος ότι η ΑΤ είχε παρακολουθήσει την εξέλιξη της HTM με το απαιτούμενο ενδιαφέρον, έναν κατάλογο των μέτρων αναδιάρθρωσης που είχαν αποφασιστεί από την εποχή της αγοράς της επιχείρησης το 1993. Επιπλέον, επισημάνθηκε ότι ακόμη και στην περίπτωση αδιαφορίας η κακή διαχείριση δεν συνεπάγεται κρατική ενίσχυση. Τα άσημα αποτελέσματα της HTM οφείλονται κυρίως, στα μεγάλα οικονομικά της βάρη, ενώ αποτελέσματα εκμετάλλευσής της παρότι επιδεινώθηκαν τα τελευταία χρόνια, παρέμειναν έως το 1994 θετικά.

Παρόμοιες περιπτώσεις

Προκειμένου να τεκμηριώσουν το γεγονός ότι η ΑΤ φέρθηκε έναντι της HTM σύμφωνα με κριτήρια οικονομίας της αγοράς ενόψει της πώλησής της σε σοβαρά αρνητική τιμή, οι αυστριακές αρχές υπέβαλαν στην Επιτροπή στοιχεία σχετικά με παρόμοιες ενέργειες άλλων ιδιωτικών επιχειρήσεων. Τα παραδείγματα αφορούν: την Trygg-Hansa (ηγετικό σουηδικό όμιλο ασφαλιστικών επιχειρήσεων), η οποία εγκατέλειψε τη ζημιογόνο συμμετοχή σε μια αμερικανική εταιρεία χαρτοφυλακίου, την Home Holding· την Hanson (αγγλοαμερικανικό μεικτό όμιλο επιχειρήσεων) που αποφάσισε να αποσυγχωνεύσει 34 μικρές θυγατρικές επιχειρήσεις στις ΗΠΑ· την AEG (επιχείρηση ηλεκτρονικών ειδών του ομίλου Daimler-Benz), η οποία αποχωρίσθηκε ορισμένες δραστηριότητές της στο πλαίσιο ριζικής αναδιάρθρωσης· την Eemland (κοινοπραξία διεθνών επενδυτών με έδρα τις Κάτω Χώρες), η οποία πώλησε την επιχείρηση παραγωγής ξυριστικών ειδών και ειδών περιποίησης του σώματος Wilkinson-Sword απαλλαγμένη από χρέη· την Schörghuber (γερμανικό όμιλο του τομέα της κτηματομεσιτικής και της ζυθοποιίας), η οποία εκποίησε την ελεγχόμενη από αυτήν εταιρεία δομικών κατασκευών Heilit&Woerner σε συμβολική τιμή με ταυτόχρονη εισφορά κεφαλαίου· την Klöckner-Humbold-Deutz (γερμανική επιχείρηση του μεταποιητικού κλάδου), η οποία έλαβε σημαντικά κεφάλαια από τον μεγαλύτερο μέτοχό της, την Deutsche Bank, προκειμένου να εξυγιανθεί· την Dornier Luftfahrt (γερμανική αεροναυπηγική εταιρεία), η οποία πωλήθηκε από τη μητρική της επιχείρηση, την Daimler-Benz Aerospace, μετά από εισφορά κεφαλαίων ίση με 80 %, σε μηδενική τιμή.

Πώληση της επιχείρησης σε σύγκριση με άλλες εναλλακτικές λύσεις

Οι αυστριακές αρχές υπογράμμισαν ότι η πώληση προς τον όμιλο Eliasch αποτελούσε την καλύτερη λύση τόσο για την ΑΤ όσο και για τις αυστριακές αρχές. Πέραν του γεγονότος ότι η ΑΤ δεν διαθέτει το κατάλληλο διευθυντικό δυναμικό ώστε να φέρει η ίδια σε πέρας την αναδιάρθρωση της HTM, η εν λόγω αναδιάρθρωση θα απαιτούσε άλλα 300 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια από αυτήν (ποσό ίσο προς την εισφορά του ομίλου Eliasch, βάσει της συμφωνίας πώλησης), χωρίς να υπάρχουν πειστικές προοπτικές ανάκτησης των χρημάτων αυτών υπό μορφή αυξημένης αξίας κεφαλαίου της HTM, ως αποτέλεσμα της αναδιάρθρωσης. Η ΑΤ προτάσσει το επιχείρημα ότι η πώληση πραγματοποιήθηκε με ανοικτό διαγωνισμό στο πλαίσιο του οποίου η SBC Warburg επικοινώνησε με 50 δυνητικούς αγοραστές. Η απόφαση να γίνει δεκτή η προσφορά του ομίλου Eliasch λήφθηκε αμερόληπτα και με βάση τις αρχές της ελεύθερης αγοράς.

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της ΑΤ, δεν παραιτείται εκ των προτέρων από την τυχόν επιστροφή των κεφαλαίων που έχει εισφέρει στην HTM, διότι σε περίπτωση που η τελευταία πωληθεί από τον όμιλο Eliasch θα λάβει το 15 % του κέρδους. Η εισαγωγή στο χρηματιστήριο προβλέπεται να γίνει το 1998 και προβλέπεται ότι αυτό θα σημάνει για την ΑΤ έσοδα ύψους 2,25 έως 3 εκατομμύρια δολάρια Ηνωμένων Πολιτειών (1,8 έως 2,4 εκατομμύρια Ecu). Επιπλέον, η ΑΤ επιβεβαίωσε ότι η συμφωνία για τη διατήρηση των μονάδων παραγωγής στην Αυστρία δεν συνεπάγεται κρατική ενίσχυση, αλλά αποβλέπει στην παρεμπόδιση της διάλυσης του ομίλου από τον όμιλο Eliasch.

Πέραν αυτού, η πώληση της HTM αποτελεί την καλύτερη λύση για την ΑΤ σε σύγκριση με τις άλλες δυνατότητες αποχωρισμού της (πτώχευση, εκκαθάριση, δικαστικό συμβιβασμό, εκκαθάριση χωρίς αφερεγγυότητα). Η δυνατότητα κλεισίματος της HTM με την κήρυξή της σε πτώχευση, που ήταν η φθηνότερη εναλλακτική λύση, είναι λιγότερο ελκυστική για την ΑΤ με τρεις λόγους: πρώτον, την καθυστέρηση που θα σήμαινε για την ιδιωτικοποίηση της ΑΤ, δεύτερον την επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης του ομίλου ΑΤ και τρίτον, την ενδεχόμενη οικονομική ευθύνη έναντι απαιτήσεων κατά της HTM.

1. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΤ οι εναλλακτικές λύσεις της αναδιάρθρωσης και της εκκαθάρισης της HTM θα συνεπάγονταν την καθυστέρηση της ιδιωτικοποίησης της ΑΤ κατ' εκτίμηση επί 2 3/4 χρόνια. Η ΑΤ συνέκρινε τους δυνητικούς τόκους από τα έσοδα της αναδιάρθρωσης με τα μερίσματα που θα ελάμβανε το αυστριακό δημόσιο κατά το ίδιο χρονικό διάστημα και υπολόγισε ότι θα είχε ζημία ύψους [...] (παρούσα αξία).

2. Η ΑΤ ισχυρίσθηκε ότι η πτώχευση της θυγατρικής επιχείρησης HTM θα έβλαπτε την εικόνα της. Στην περίπτωση αυτή, οι τράπεζες θα έθεταν υπό αμφισβήτηση την οικονομική σταθερότητα της ίδιας της ΑΤ, πράγμα που θα σήμαινε αύξηση των τόκων που θα έπρεπε να καταβάλει για τα δάνειά της προς τις τράπεζες. Η ΑΤ επεσήμανε εκ νέου την περίπτωση της Schörgjuber, στην οποία η Επιτροπή είχε δεχθεί ότι η μελλοντική φερεγγυότητα και η εικόνα της επιχείρησης αποτελούν λογικές έμμεσες οικονομικές παραμέτρους. Το πρόσθετο κόστος για τα επόμενα χρόνια υπολογίσθηκε από την ΑΤ σε [...].

3. Η ΑΤ ισχυρίσθηκε ότι στην περίπτωση της πτώχευσης θα υπήρχε μεγάλος κίνδυνος να της καταλογισθούν διάφορες απαιτήσεις κατά της HTM. Η ΑΤ σε καμία περί-

πτωση δεν αναγνωρίζει τις απαιτήσεις αυτές, ωστόσο έχει επίγνωση των προβλημάτων που μπορούν να ανακύψουν από δικαστικές διαμάχες. Οι εν λόγω απαιτήσεις, των οποίων το ύψος είναι δύσκολο να υπολογισθεί, το κόστος της καθυστερημένης ιδιωτικοποίησης και οι αυξημένοι τόκοι θα υπερέβαιναν το κόστος πώλησης προς τον όμιλο Eliasch.

Στάση των τραπεζών

Πέραν αυτών, οι αυστριακές αρχές επεσήμαναν ότι η προθυμία των τραπεζών να παραιτηθούν από ένα μέρος των απαιτήσεων τους αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό τμήμα των οικονομικών μέσων που απαιτούνται για την εξυγίανση και την αναδιάρθρωση της HTM και μια σοβαρή συνεισφορά στο σύνολο των επενδύσεων. Για το λόγο αυτόν, ο τρόπος χρηματοδότησης τον οποίο αποφάσισε η ΑΤ θα πρέπει να θεωρηθεί συμβιβάσιμος με την αρχή του επενδυτή της ελεύθερης αγοράς. Η Επιτροπή έλαβε κατάλογο των πιστωτριών τραπεζών με τα ποσά των απαιτήσεων κατά της HTM από τις οποίες η καθε μια παραιτείται. Με παράκληση της Επιτροπής υποβλήθηκαν επίσης στοιχεία όσον αφορά τους ιδιοκτήτες των τραπεζών. Από αυτά προκύπτει ότι πάνω από το 70 % των δανείων της HTM προέρχεται από ελεγχόμενες από το δημόσιο τράπεζες. Η ΑΤ εξήγησε ότι οι κρατικές τράπεζες ενήργησαν ανεξάρτητα και, ώς εκ τούτου, οι ενέργειές τους δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν ως κρατικά μέτρα. Δεν θα ενεργούσαν κατά μόνας, αλλά στο πλαίσιο κοινοπραξίας δέκα αυστριακών τραπεζών, που είχαν συμφωνήσει να παραιτηθούν από απαιτήσεις κατά της HTM.

Οικονομικοί κίνδυνοι για τον όμιλο Eliasch

Τέλος, οι αυστριακές αρχές προέβαλαν το επιχείρημα ότι η οικονομική δέσμευση του ομίλου Eliasch στην HTM είναι πολύ ανώτερη της βασικής τιμής αγοράς των 10 εκατομμυρίων αυστριακών σελινιών (0,7 εκατομμύρια Ecu). Το ποσό αυτό αυξήθηκε κατά 25 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (1,9 εκατομμύρια Ecu). Επιπλέον, ο όμιλος Eliasch ανέλαβε την υποχρέωση να εισφέρει άλλα 275 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (20 εκατομμύρια Ecu) μέσα στα επόμενα τρία χρόνια. Σε περίπτωση που δεν το πράξει δεν θα του επιτραπεί να λάβει μέρισμα ούτε να πωλήσει την επιχείρηση ή ένα μέρος της. Εκτός αυτού, οι αυστριακές αρχές επιβεβαίωσαν ότι ο όμιλος Eliasch έχει αναλάβει πρόσθετη ανέκκλητη εγγύηση [...] υπέρ της ΑΤ. Ο οικονομικός κίνδυνος στην προκειμένη περίπτωση υπερβαίνει τα [...] και αυξάνεται συνολικά μέχρι του ποσού των [...].

Τέλη άδειας εκμετάλλευσης

Οι αυστριακές αρχές επεσήμαναν ότι η υποτιθέμενη καταβολή 50 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων από την ΑΤ προς την HTM για τη χρήση του σήματος Head δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Καταβλήθηκαν, όμως, 101 000 αυστριακά σελίνια (7 500 Ecu) ποσό που είναι λογικό.

6.1.2. ***Άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ)***

Οι αυστριακές αρχές είναι της γνώμης ότι στην περίπτωση που τα μέτρα της ΑΤ χαρακτηρισθούν ως κρατικές ενισχύσεις, θα δικαιολογούνται βάσει του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ. Με την αναδιάρθρωση η HTM ανακτά τη βιωσιμότητά της. Το 1998 θα έχει θετικά καθαρά αποτελέσματα χρήσεως, παρά τα συνεχιζόμενα χρέη. Η εισαγωγή στο χρηματιστήριο το 1998 ή το 1999 θα βελτιώσει την οικονομική διάρθρωση της επιχείρησης. Η HTM θα περικόψει το παραγωγικό της δυναμικό συμβάλλοντας έτσι στην αναδιάρθρωση του τομέα. Οι εισφορές κεφαλαίου περιορίσθηκαν στο ελάχιστο δυνατό και δεν θα οδηγήσουν σε πλεόνασμα ρευστότητας.

6.2. *Άλλοι ενδιαφερόμενοι τρίτοι και καταγγέλλοντες*

6.2.1. ***Πρώτος ενδιαφερόμενος τρίτος και καταγγέλλων***

Ένας ανταγωνιστής της HTM ισχυρίσθηκε ότι δεν του επιτράπηκε να υποβάλει προσφορά για την αγορά της HTM. Ανέφερε ότι δεν έλαβε πρόσκληση για την υποβολή προσφοράς, ενώ αργότερα δεν του δόθηκε η δυνατότητα να διαπραγματευθεί όταν εξεδήλωσε το ενδιαφέρον του στο Υπουργείο Οικονομικών τον Ιούλιο του 1995 και στην ΑΤ τον Αύγουστο του 1995. Διαβεβαίωσε την Επιτροπή ότι ακόμη και τώρα είναι πρόθυμος να προσφέρει για την HTM καλύτερους όρους από εκείνους που δημοσιεύθηκαν.

Όσον αφορά το χαρακτήρα ενίσχυσης των μέτρων της ΑΤ, ο ανταγωνιστής επεσήμανε ότι η ΑΤ διαθέτει το κρατικό μονοπώλιο καπνού και, συνεπώς, έχει μεγάλα κέρδη τα οποία πρέπει να θεωρηθούν ως κρατικά κεφάλαια. Η μη απορρόφηση των κερδών αυτών από το κράτος της επέτρεψε να αγοράσει την HTM. Εκτός αυτού, η ρήτρα περί διατήρησης των εργοστασίων στην Αυστρία καθιστά σαφή την επιρροή της κυβέρνησης στην απόφαση ΑΤ.

Η πώληση δεν αποτελεί την οικονομικότερη λύση για την ΑΤ. Μια ιδιωτική εταιρεία χαρτοφυλακίου θα κάλυπτε τις ζημίες μιας θυγατρικής της μόνον εάν υπήρχε μεσοπρόθεσμα η προοπτική αντίστοιχων αποδόσεων. Στην περίπτωση του αποχωρισμού της επιχείρησης αυτό δεν ισχύει. Το 15 % επί των εσόδων από τη ενδεχόμενη πώληση της HTM κατά κανένα τρόπο δεν αντιστοιχεί στα εισφερθέντα κεφάλαια. Πέραν αυτού η ΑΤ δεν έχει κανέναν λόγο να ανησυχεί για την εικόνα της, διότι χάρη στη μονοπωλιακή της θέση δεν εξαρτάται από τη φήμη της. Η ΑΤ είναι σε θέση να επιτύχει πολύ μεγάλα κέρδη από τη βασική της δραστηριότητα χωρίς να εξαρτάται από την τύχη της HTM.

Οι πιστώτριες τράπεζες της HTM, που στην πλειοψηφία τους είναι κρατικές, την υποστήριξαν παραιτούμενες από ένα σημαντικό μέρος των απαιτήσεών τους. Αυτό έγινε χωρίς να παρασχεθούν άλλα εχέγγυα για τις εναπομένουσες απαιτήσεις και χωρίς την εισφορά σημαντικών πρόσθετων κεφαλαίων από τον όμιλο Eliasch.

Η HTM ήταν επί σειρά ετών προβληματική, συνέχισε όμως τις δραστηριότητές της και διατήρησε το παραγωγικό δυναμικό της χάρη στην γενικότερη εμπιστοσύνη στην ικανότητα κάλυψης των ζημιών τους από την ΑΤ. Η πολιτική χαμηλών τιμών της HTM παρεμπόδισε την άσκηση ανταγωνισμού από άλλες επιχειρήσεις, οι οποίες εξαναγκάσθηκαν να αναδιαρθρωθούν και να περιορίσουν τις δραστηριότητές τους ίδιαις δαπάναις. Εφόσον η αναδιάρθρωση της HTM γίνεται με κρατικές επιδοτήσεις, πρόκειται σαφώς για νόθευση του ανταγωνισμού. Επιπλέον οι ενισχύσεις αυτές αντί να προωθούν, θέτουν σε κίνδυνο την ανάπτυξη του κλάδου. Η εγγύηση της διατήρησης ενός δεδομένου επιπέδου απασχόλησης στην Αυστρία, νοθεύει τον ανταγω-

νισμό μεταξύ κρατών μελών. Εξαιτίας της διαδεδομένης διεθνοποίησης στον τομέα των αθλητικών ειδών, πλήττεται ιδιαίτερα το ενδοκοινοτικό εμπόριο.

6.2.2. ***Δεύτερος ενδιαφερόμενος τρίτος***

Δεύτερος ενδιαφερόμενος τρίτος επεσήμανε ότι η αγορά της HTM από την ΑΤ το 1993 δεν αποσκοπούσε στη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων της με βάση τις αρχές της ελεύθερης αγοράς, αλλά στην υποστήριξη μιας προβληματικής αυστριακής επιχείρησης. Οι εισφορές κεφαλαίου δεν δικαιολογούνται από οικονομική άποψη και, ως εκ τούτου, αποτελούν κρατικές ενισχύσεις.

Η αγορά αθλητικών ειδών χαρακτηρίζεται τα τελευταία χρόνια από υποχωρούσα έσοδα και μειούμενη ζήτηση. Όλες οι επιχειρήσεις, στην πάλη για την επιβίωσή τους και αναγκάσθηκαν να μειώσουν το παραγωγικό τους δυναμικό. Ο ίδιος ο ενδιαφερόμενος προέβη σε αναδιάρθρωση ίδιας δαπάναις. Εφόσον στην περίπτωση της HTM το κόστος της αναδιάρθρωσης το έφερε το κράτος, πρόκειται σαφώς για νόθευση του ανταγωνισμού.

6.2.3. ***Τρίτος ενδιαφερόμενος τρίτος και καταγγέλλων***

Τρίτος ανταγωνιστής επεσήμανε ότι η αγορά χειμερινών αθλητικών ειδών χαρακτηρίζεται από πλεονάζον δυναμικό παραγωγής. Η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στην HTM θα είχε ως συνέπεια την περαιτέρω αποσταθεροποίηση της αγοράς και τη νόθευση του ανταγωνισμού. Η μείωση του παραγωγικού δυναμικού της HTM αποτελεί θετικό στοιχείο για τον κλάδο, το κόστος της όμως δεν θα έπρεπε να καλυφθεί από το κράτος.

Ο χαρακτήρας κρατικής ενίσχυσης προκύπτει, κατά τα λεγόμενα του, από διάφορα στοιχεία. Δεν υπάρχει προοπτική απόδοσης των κεφαλαίων. Η απόφαση πώλησης της HTM δεν αποτελεί την οικονομικότερη λύση για την ΑΤ, ενώ οι εισφορές κεφαλαίου δεν αντιστοιχούν στην τιμή πώλησης. Πέραν αυτών, το 70 % της τραπεζικής υποστήριξης προέρχεται από κρατικά πιστωτικά ιδρύματα.

Η αντιστοιχία της κρατικής ενίσχυσης προς τους όρους της σύμβασης τέθηκε υπό αμφισβήτηση: με βάση το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης, η HTM θα συγκέντρωνε τις προσπάθειές της στον τομέα των ειδών προηγμένης τεχνολογίας. Κατά την άποψη του εν λόγω ανταγωνιστή, είναι αμφίβολο αν η τεχνολογία αυτή υφίσταται καν και το επιχείρημα δεν ευσταθεί. Επιπλέον, η ενίσχυση δεν ανταποκρίνεται στο μέγεθος της HTM.

6.2.4. ***Τέταρτος ενδιαφερόμενος τρίτος και καταγγέλλων***

Τέταρτος ανταγωνιστής ισχυρίσθηκε ότι τα μέτρα που η ΑΤ έλαβε τα τελευταία χρόνια υπέρ της HTM νοθεύουν τον ανταγωνισμό και ότι η αρνητική αυτή επίδραση επιτείνεται από τις εισφορές που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο της πώλησής της.

6.2.5. ***Πέμπτος ενδιαφερόμενος τρίτος και καταγγέλλων***

Άλλος ενδιαφερόμενος τρίτος ανέφερε ότι είχε κάνει καλύτερη προσφορά για την HTM, την οποία η ΑΤ δεν εξέτασε με τη δέουσα προσοχή.

7. Αξιολόγηση των μέτρων της ΑΤ — Ύπαρξη ενίσχυσης

7.1. *Κρατικοί πόροι*

Όπως προαναφέρθηκε, οι αυστριακές αρχές ισχυρίζονται ότι η ΑΤ ενεργούσε πάντοτε ανεξάρτητα από την κυβέρνηση. Επιπλέον, τονίζουν ότι η ΑΤ υπήρξε πάντοτε κερδοφόρα και ότι προσέφερε μέρισμα στο κράτος που είναι και ο μοναδικός μέτοχός της καθ' όλη τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας, εκτός από το 1994, οπότε σημείωσε σημαντικές ζημίες, κυρίως, εξαιτίας των αρνητικών αποτελεσμάτων της HTM. Προστίθεται, ότι το 1995 οι ζημίες της HTM θα αυξηθούν σημαντικά και, ως εκ τούτου, αναμένεται ότι τα αποτελέσματα της ΑΤ θα είναι και πάλι αρνητικά.

Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η ΑΤ αποτελεί κρατική επιχείρηση κατά 100 %. Τα μέλη του διοικητικού της συμβουλίου διορίζονται από το δημόσιο μέτοχό της, το Υπουργείο Οικονομικών. Το διοικητικό συμβούλιο, στη συνέχεια, διορίζει τη διεύθυνση της επιχείρησης. Διάφορες αποφάσεις της διεύθυνσης, όπως π.χ. η απόκτηση ή πώληση συμμετοχών, απαιτούν τη συγκατάθεση του διοικητικού συμβουλίου. Από την πλευρά της η διεύθυνση δύναται να θέσει ορισμένα ζητήματα προς έγκριση απευθείας στη γενική συνέλευση των μετόχων.

Επειδή το κεφάλαιο της ΑΤ αποτελεί περιουσία του Δημοσίου η οποία, ως εκ τούτου, πρέπει να θεωρηθεί ότι υπάγεται στην έννοια των κρατικών πόρων του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, εφόσον η χρησιμοποίηση και η διάθεσή του δεν καθορίζονται αυστηρά επί τη βάσει κριτηρίων της ελεύθερης αγοράς [1]. Η επιτυχία της ΑΤ είχε ως συνέπεια την τακτική εισροή μερισμάτων στο Δημόσιο προερχόμενα από το μονοπώλιο καπνού. Τα μερίσματα αποτελούσαν μέρος του επιτευχθέντος καθαρού αποτελέσματος, ενώ το υπόλοιπο παρέμενε ως ίδια αποθεματικά. Τα μη διανεμηθέντα κέρδη, καθώς και το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της ΑΤ πρέπει να αξιοποιούνται αυστηρά βάσει των αρχών της ελεύθερης οικονομίας. Σε αντίθετη περίπτωση υπάρχει το ενδεχόμενο κρατικής ενίσχυσης.

Σε περίπτωση κερδοφόρου κρατικής επιχείρησης, όπως η ΑΤ η επένδυση του κεφαλαίου υπό μορφή επιχορήγησης προς την HTM χωρίς να υπάρχει προοπτική απόδοσης θα έχει ως αποτέλεσμα μειωμένα κέρδη για την ΑΤ στο μέλλον (μερίσματα συν μη διανεμηθέντα κέρδη), δηλαδή μειωμένο επίπεδο απόδοσης για το μερίδιο του κράτους στην ΑΤ. Η έλλειψη απόδοσης αποτελεί άμεση χορήγηση πόρων από το κράτος υπέρ της HTM.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι η κύρια δραστηριότητα της ΑΤ αφορά τη διαχείριση του μονοπωλείου καπνού στην Αυστρία. Ως εκ τούτου, τα θετικά αποτελέσματά της δεν αποτελούν έκπληξη. Παρά το ότι η εν λόγω αγορά ελευθερώθηκε (όχι όμως πλήρως) από την 1η Ιανουαρίου 1995, είναι σαφές ότι οι επενδύσεις ΑΤ στην HTM χρηματοδοτήθηκαν από έσοδα προερχόμενα από το μονοπώλιο καπνού. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η διοχέτευση κεφαλαίων από έναν προστατευόμενο κρατικό τομέα σε ένα ζημιογόνο μπορεί να εμπεριέχει κρατική ενίσχυση, ιδίως, όπως φαίνεται και στην περίπτωση της HTM, όταν δεν μπορεί να δικαιολογηθεί ως μέρος ενός μακροπρόθεσμου στρατηγικού προγράμματος για την ανάκτηση της αποδοτικότητας της επιχείρησης ούτε ως επένδυση που θα αποφέρει καθαρά οφέλη για ολόκληρο τον όμιλο ΑΤ.

[1] Βλέπε υπόθεση C-303/88, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή-ΔΕΚ 1991 σ. 1433/βλέπε, επίσης, υπόθεση C-305/89, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή-ΔΕΚ 1991, σ. I. 1603.

7.2. *Η αρχή του επενδυτή της ελεύθερης αγοράς*

Η Επιτροπή εφαρμόζει την αρχή το ιδιώτη επενδυτή προκειμένου να αξιολογήσει κατά πόσο τα κεφάλαια που εισφέρονται από το κράτος σε κάποια επιχείρηση αποτελούν κρατική ενίσχυση ή κεφάλαιο κινδύνου το οποίο θα διέθετε επίσης ένας ιδιώτης επενδυτής [1].

Επίσης ορισμένες αποφάσεις όσον αφορά την HTM φαίνεται να σχετίζονται με παράγοντες που δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως κανονικοί για έναν επενδυτή της ελεύθερης αγοράς. Η τελική απόφαση να πωληθεί με κάποια «προίκα» αντί να κηρυχθεί υπό εκκαθάριση ή να αναδιαρθρωθεί η HTM φαίνεται ότι σχετίζεται, κυρίως, με την ανάγκη να ιδιωτικοποιηθεί σύντομα η ΑΤ. Αυτό αποτελεί σαφή ένδειξη της επιρροής της αυστριακής κυβέρνησης στις αποφάσεις ΑΤ. Ούτε ο όρος της συνέχισης της λειτουργίας των αυστριακών μονάδων της HTM για την επόμενη τριετία μπορεί να θεωρηθεί ως επιλογή ενός ιδιώτη επενδυτή. Φαίνεται ότι πρόκειται περισσότερο για ρήτρα των δραστηριοτήτων των αυστριακών εργοστασίων.

7.2.1. ***Εισροές***

Η εισφορά 400 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων (30 εκατομμύρια Ecu) πραγματοποιήθηκε με μόνο σκοπό να μην περιέλθει η HTM σε αδυναμία να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της, χωρίς να συνδεθεί με κάποιο σχέδιο αναδιάρθρωσης ή με άλλα μέτρα που θα έλυναν την προβληματική κατάσταση της HTM, τα οποία εξάλλου ευρίσκονταν κατά τα φαινόμενα μόλις στο στάδιο της μελέτης. Επρόκειτο για ένα ξαφνικό και σημαντικού ύψους μέτρο διάσωσης, το οποίο η ΑΤ έλαβε όταν διαπιστώθηκε η επιδείνωση των λογαριασμών της HTM είχε φθάσει σε επικίνδυνα επίπεδα. Στο πλαίσιο αυτό, είναι γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αναγνώρισε, όπως και στην υπόθεση ENI/Lanerossi [2], ότι μία μητρική εταιρεία δύναται να καλύπτει τις ζημίες μιας θυγατρικής της επί ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα για λόγους, όπως το ενδεχόμενο έμμεσου υλικού κέρδους, η επιθυμία να στραφούν οι δραστηριότητες του ομίλου προς διαφορετική κατεύθυνση, π.χ. με την εκκαθάριση της θυγατρικής υπό τους καλύτερους δυνατούς όρους και η επιθυμία να προστατευθεί η εικόνα του ομίλου με την προοπτική κέρδους τουλάχιστον μακροπρόθεσμα.

Ένας ιδιώτης επενδυτής θα είχε αναγνωρίσει την πραγματική κατάσταση της HTM πολύ νωρίτερα. Οι αυστριακές αρχές έδωσαν έναν κατάλογο με τις αποφάσεις που λήφθηκαν από το 1993 και μετά με στόχο τη βελτίωση της κατάστασης της HTM. Στον κατάλογο περιλαμβάνονται διοικητικές αλλαγές, νέες ιδέες μάρκετινγκ, προγράμματα μείωσης του παραγωγικού δυναμικού και του κόστους και άλλα. Είναι φανερό ότι ορισμένες από τις αποφάσεις λήφθηκαν με μισή καρδιά διότι επαναλαμβάνονται και δεν εφαρμόσθηκαν ορθά. Μια ιδιωτική μητρική εταιρεία, σε περίπτωση που διαπίστωσε ότι δεν βελτιωνόταν η κατάσταση, θα είχε μάλλον παρέμβει δραστικά νωρίτερα και θα είχε αποφύγει τις ζημίες που οφείλονται στην καθυστερημένη λήψη μέτρων.

Οι εισφορές του Αυγούστου και του Σεπτεμβρίου που ανέρχονται σε άλλα 400 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια πραγματοποιήθηκαν επίσης με αποκλειστικό σκοπό τη διάσωση της HTM. Επίσης, αποτελούν μέρος της «προίκας» που η ΑΤ οφείλει να καταβάλει στο πλαίσιο της πώλησης προς τον όμιλο Eliash δηλαδή πρόκειται για χορήγηση κεφαλαίου χωρίς προοπτική απόδοσης.

Σύμφωνα με την ΑΤ, το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της πρώτης εισφοράς κεφαλαίου που έγινε για τη διάσωση της επιχείρησης και της απόφασής της να αποχωρισθεί την HTM, ήταν σχετικά μικρό (μικρότερο από έξι μήνες) και επεσήμανε ότι ήταν κατάλληλο και απαραίτητο για την εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος για την HTM μέχρι να ληφθεί η απόφαση για την πώλησή της. Ωστόσο, η ΑΤ είχε την ευκαιρία να παρέμβει πολύ νωρίτερα και έπρεπε να το είχε πράξει ώστε να αποφύγει τόσο τις τεράστιες ζημίες όσο και τη δαπανηρή απόφαση που αναγκάσθηκε να λάβει στο τέλος.

Οι εισφορές κεφαλαίου και η αποκατάσταση των ζημιών σε σχέση με την ιδιωτικοποίηση κάποιας εταιρείας θεωρούνται γενικά ως κρατική ενίσχυση όταν δεν καλύπτονται από την τιμή πώλησης που εισπράττει το κράτος. Στην περίπτωση εκείνη το τελικό χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα της όλης πράξης θα ήταν θετικό. Στην περίπτωση εκείνη το τελικό χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα της όλης πράξης θα ήταν θετικό. Στην περίπτωση της HTM, η τιμή πώλησης είναι ασήμαντη σε σχέση με τις εισφορές κεφαλαίου που έχουν χορηγηθεί και πρόκειται να χορηγηθούν από την ΑΤ με αποτέλεσμα η τελική αξία πώλησης να είναι σαφώς αρνητική. Επίσης το προβλεπόμενο στη συμφωνία αγοράς δικαίωμα της ΑΤ να εισπράξει το 15 % του προϊόντος που θα επιτύχει ο όμιλος Eliash εάν πωλήσει μελλοντικά την HTM είναι σχετικό. Πρώτον, είναι άγνωστο πότε θα επιτευχθεί και ποιο θα είναι το ύψος του. Δεύτερον, το μερίδιο της ΑΤ (1,8 — 2,4 εκατομμύρια Ecu) δεν αντιπροσωπεύει κανενός είδους απόδοση, ακόμη και αν συμπεριληφθούν οι εισφορές κεφαλαίου ύψους 1 190 και 1 590 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων (88 και 118 εκατομμύρια Ecu) εάν η HTM πωληθεί το 1998 ή 1999 για 15-20 εκτατομμύρια δολάρια Ηνωμένων Πολιτειών (12-16 εκατομμύρια Ecu). Πράγματι, η κατάσταση είναι τέτοια που στο πλαίσιο του οικονομικού προγράμματος προβλέπεται ότι τα ίδια κεφάλαια θα βρίσκονται στα ίδια με τα σημερινά επίπεδα.

7.2.2. ***Φερόμενες ως παρόμοιες περιπτώσεις***

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η εισφορά 400 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων (30 εκατομμύρια Ecu) τον Απρίλιο του 1995, παρότι κατά την άποψή της έλαβε χώρα πολύ αργά, αποτελούσε έαν προσωρινό μέτρο προκειμένου να βρεθεί μια λύση για την HTM. Η απόφαση να πωληθεί η HTM και να «προικιστεί» με 1 190 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (88 εκατομμύρια Ecu) αποτελεί μέτρο που θα λύσει οριστικά τα οικονομικά προβλήματα της HTM. Επίσης, οι αυστριακές αρχές ισχυρίζονται ότι παρόμοιες αποφάσεις λαμβάνουν ορισμένες φορές και ιδιωτικές εταιρείες χαρτοφυλακίου οι οποίες αποφασίζουν να πωλήσουν τις προβληματικές θυγατρικές τους σε αρνητική τιμή. Διάφορες τέτοιες περιπτώσεις γνωστοποιήθηκαν στην Επιτροπή. Παρά το γεγονός ότι ορισμένα από αυτά τα παραδείγματα μπορούν να χρησιμεύουν ως απόδειξη ότι η πώληση δημόσιων επιχειρήσεων σε αρνητική τιμή δεν πρέπει να ερμηνεύεται αναγκαστικά

[1] Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 5 της οδηγίας 80/723/ΕΟΚ της Επιτροπής σχετικά με τις δημόσιες επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα (ΕΕ αριθ. C 307 της 13. 11. 1993, σ. 3).

[2] Υπόθεση C-303/88, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή ΔΕΚ 1991 σ. I. 1433.

ως κρατική ενίσχυση δεν αρκούν για να εξαλειφθεί το στοιχείο της ενίσχυσης στην περίπτωση της HTM. Στην πραγματικότητα, με βάση τα λίγα στοιχεία που υποβλήθηκαν, φαίνεται ότι πρόκειται για ενέργειες που έλαβαν χώρα υπό εντελώς διαφορετικές συνθήκες από ό,τι στην προκειμένη περίπτωση.

Στην περίπτωση της Trygg-Hansa, η εταιρεία χαρτοφυλακίου πώλησε μια ζημιογόνο θυγατρική του ασφαλιστικού τομέα, σε έναν ανταγωνιστή λαμβάνοντας επίσης υπόψη το ενδεχόμενο ανάπτυξης μιας ευρύτερης συνεργασίας με αυτόν. Η Hanson αποφάσισε να εντάξει 34 μικρές θυγατρικές της σε μια εταιρεία της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο διανεμήθηκε στους μετόχους της, διατηρώντας έτσι κάποιο σύνδεσμο με αυτές.

Η AEG, εταιρεία χαρτοφυλακίου ενός ομίλου επιχειρήσεων που αντιμετωπίζει σοβαρά, προβλήματα, πώλησε ορισμένες επιχειρήσεις στο πλαίσιο μιας μεγάλης και συνεκτικής βιομηχανικής αναδιάρθρωσης, η οποία περιλάμβανε τη δομή ολόκληρου του ομίλου. Σε κάθε περίπτωση δεν υπάρχουν ακριβείς πληροφορίες σχετικά με την πώληση θυγατρικών της AEG σε αρνητική τιμή.

Η απόφαση της Eemland να πωλήσει την Wilkinson με απαλλαγμένο από χρέη ισολογισμό, στο πλαίσιο της οποίας οι μέτοχοι της Eemland μοιράστηκαν μεταξύ τους τις οικονομικές της υποχρεώσεις, φαίνεται να αποτελεί την περίπτωση που είναι πλησιέστερη εκείνης της AT. Ωστόσο, η πώληση φαίνεται ότι εξαρτήθηκε και από άλλους παράγοντες όπως η συμμόρφωση με μια εντολή των αρχών αντιτράστ προς την Gillete (που κινείται στον ίδιο τομέα με την Wilkinson) να τερματίσει τη συμμετοχή της στην Eemland επειδή ήταν αντιανταγωνιστική.

Η Daimler-Benz Aerospace εισέφερε στην ζημιογόνο θυγατρική της Dornier Luftfahrt 300 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (157 εκατομμύρια Ecu) και πώλησε στη συνέχεια το 80 % των μετοχών της στην Fairchild Aircraft, χωρίς να απαιτήσει κάποια συγκεκριμένη τιμή. Σε αντίθεση με την AT, η Daimler-Benz Aerospace παραμένει μέτοχος της Dornier Luftfahrt και εξακολουθεί να ενδιαφέρεται για την επιβίωσή της. Πέραν αυτού, η Daimler-Benz, μέσω της Aerospace εξακολουθεί να δραστηριοποιείται στον τομέα. Επισημαίνεται, επίσης, ότι υπάρχουν και άλλες πτυχές, που δεν ανέφεραν οι αυστριακές αρχές, όπως π.χ. οι υποχρεώσεις έναντι προηγούμενων ιδιοκτητών, οι οποίες θα πρέπει να έχουν διαδραματίσει κάποιο ρόλο.

Η Klöckner-Humbold-Deutz σώθηκε από εξαιρετικά προβληματική κατάσταση, η οποία ανέκυψε απρόσμενα μετά την αποκάλυψη διαφόρων παράνομων ενεργειών των διευθυντικών στελεχών της. Η Deutsche Bank τη συνέδραμε ως ο μεγαλύτερος μέτοχός της καλύπτοντας περί το ήμισυ των αναγκαίων γαι τη διάσωση κεφαλαίων (κατά ένα μέρος παραιτούμενη από απαιτήσεις της έναντι αυτής). Σε αντίθεση με την AT η Deutsche Bank συνεχίζει να μετέχει στην KHD, έτσι ώστε να υπάρχει η προοπτική απόδοσης, ακόμη και εάν δεν είναι βέβαιο ότι θα υπάρξουν μελλοντικά ευνοϊκές εξελίξεις.

Η περίπτωση της HTM παρουσιάζει κάποιες ομοιότητες με την υπόθεση της Neue Maxhütte Stahlwerke που πρόσφατα αποτέλεσε αντικείμενο απόφασης της Επιτροπής [1]. Η κυβέρνηση της Βαυαρίας προτίθετο να πραγματοποιήσει μια τελική εισφορά κεφαλαίου στην επιχείρηση την εποχή της πώλησής της σε συμβολική τιμή, ισχυριζόμενη ότι αυτό θα ισοδυναμούσε με τη συμπεριφορά ενός ιδιώτη επενδυτή της ελεύθερης αγοράς, πρόθυμο να φέρει την αρνητική αυτή τιμή χάρη στη φήμη του ομίλου, στην κοινωνική του ευθύνη και τη θέση που κατέχει στην αγορά. Στην περίπτωση εκείνη η Επιτροπή αποφάσισε ότι η καθαρή ζημία από τη συναλλαγή αυτή αποτελούσε κρατική ενίσχυση επειδή ακριβώς η κυβέρνηση της Βαυαρίας δεν είχε κανένα οικονομικό όφελος ακόμη και μακροπρόθεσμα και πέραν αυτού επειδή δεν έκανε τίποτε για να ελαχιστοποιήσει τα πιθανά οικονομικά μειονεκτήματα.

Οι αυστριακές αρχές, από την απόφαση της Neue Maxhütte Stahlwerke έλαβαν ως παράδειγμα και την υπόθεση μιας άλλης ιδιωτικής επιχείρησης, του ομίλου Schörghuber Gruppe/Heilit & Woerner Bau AG, ισχυριζόμενες ότι μοιάζει με την περίπτωση της HTM. Η Schörghuber (που δραστηριοποιείται στον τομέα των ακινήτων και στον τομέα της ζυθοποιίας) αποφάσισε να τερματίσει τη συμμετοχή της στην Heilit & Woerner (επιχείρηση δομικών κατασκευών), και να εγκαταλείψει γενικότερα τον τομέα αυτόν. Η Heilit & Woerner πωλήθηκε σε άλλη εταιρεία του τομέα αυτού σε συμβολική τιμή ενώ η Schörghuber έκανε μια τελική εισφορά στο μετοχικό κεφάλαιο της πωληθείσας εταιρείας ύψους 50 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (26 εκατομμύρια Ecu). Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι συνθήκες υπό τις οποίες έλαβε χώρα η συναλλαγή αυτή διαφέρουν σημαντικά από εκείνες της HTM, ιδίως όσον αφορά τη σχέση της πωληθείσας επιχείρησης με τις υπόλοιπες επιχειρήσεις του ομίλου (στην περίπτωση των AT/HTM η σχέση αυτή δεν υπάρχει. Ως εκ τούτου, οι αμφιβολίες όσον αφορά την ομοιότητα της συμπεριφοράς της AT με εκείνη ενός ιδιώτη επενδυτή δεν αίρονται με το παράδειγμα αυτό.

Αντίθετα, η Επιτροπή πιστεύει ότι η AT δεν συμπεριφέρεται όπως ένας επενδυτής της ελεύθερης αγοράς, ιδίως όσον αφορά την τελική επιλογή μεταξύ πώλησης και εκκαθάρισης της HTM. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το Πρωτοδικείο στην υπόθεση της Hytasa Imepiel Intelhorce [2] όρισε, ότι ένας ιδιώτης επενδυτής που επιδιώκει την αποδοτικότητα μιας επιχείρησης μακροπρόθεσμα δεν θα δεχόταν να εισφέρει κεφάλαια στην επιχείρηση, εφόσον αυτή παρουσίαζε ζημίες επί σειρά ετών, κάτι δαπανηρότερο από την εκκαθάριση των περιουσιακών στοιχείων, χωρίς μάλιστα προοπτικές απόδοσης από την πώληση της επιχείρησης, έστω και μακροπρόθεσμα.

7.2.3. *Σύγκριση μεταξύ πτώχευσης και εισφοράς κεφαλαίου*

Η Επιτροπή, σε αντίθεση με τις αυστριακές αρχές, είναι της γνώμης ότι η πώληση της HTM δεν αποτελεί στο στάδιο αυτό τη φθηνότερη λύση για την AT.

[1] ΕΕ αριθ. L 253 της 21. 10. 1995, σ. 22.
[2] Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-278/92, C-279/92 και C-289/92, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή ΔΕΚ 1994, σ. I. 4103.

Υποχρεώσεις

Η ΑΤ, αφενός, ισχυρίζεται ότι η πτώχευση της ΗΤΜ εμπεριείχε σημαντικούς οικονομικούς κινδύνους, εξαιτίας του ενδεχόμενου δικαστικής αγωγής από τις πιστώτριες τράπεζες και άλλους χρηματοδότες της ΗΤΜ κατά της ΑΤ. Υπέρ του επιχειρήματος αυτού υποβλήθηκαν διάφορά έγγραφα. Αφετέρου, όμως, η ΑΤ θεωρεί εντελώς αβάσιμες τις απαιτήσεις αυτές. Ωστόσο, κατά την άποψη της Επιτροπής, εάν ληφθούν υπόψη όλες οι ενδεχόμενες πηγές απαιτήσεων κατά της ΑΤ, καθώς και οι απόψεις των δικηγόρων και αναλυτών που συμβουλεύθηκε για το θέμα αυτό η ΑΤ, το κόστος αυτό, ακόμη και σε συνδυασμό με τις άλλες δύο πηγές κόστους που επικαλείται η ΑΤ, δεν θα ανταποκρινόταν στις συμφωνηθείσες εισροές κεφαλαίου.

Πέραν αυτού, επισημαίνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των ενδεχόμενων κινδύνων που επικαλέσθηκε η ΑΤ δεν σχετίζονται με την περίπτωση της πτώχευσης της ΗΤΜ, αλλά με το γεγονός ότι η ΑΤ αμέλησε να ανακοινώσει στους πιστωτές της ΗΤΜ ότι είχε την πρόθεση να αποχωρισθεί τη θυγατρική της. Επομένως, οι δαπάνες αυτές δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά τη σύγκριση του κόστους της πτώχευσης με το κόστος της συμφωνίας πώλησης.

Κόστος χρηματοδότησης

Η ΑΤ ισχυρίζεται ότι σε περίπτωση εκκαθάρισης της ΗΤΜ θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και άλλες δαπάνες, ιδίως εκείνες που συνδέονται με την αρνητική επίδραση στην εικόνα του ομίλου και την απώλεια αξιοπιστίας η οποία θα οδηγούσε σε σημαντική αύξηση των χρηματοοικονομικών βαρών του ομίλου. Το επιχείρημα του «κόστους της εικόνας της επιχείρησης» δεν είναι πειστικό στην προκειμένη περίπτωση διότι η ΑΤ προτίθεται να απαλλαγεί πλήρως από τον τομέα αθλητικών ειδών, τερματίζοντας κάθε σχέση και σύνδεσμο εμπορικού, βιομηχανικού και οικονομικού χαρακτήρα με αυτόν. Ως εκ τούτου, δεν πρέπει να αναμένεται ότι η απόφαση αυτή θα επιδράσει στις υπόλοιπες δραστηριότητες του ομίλου, πράγμα που θα δικαιολογούσε τις ανησυχίες όσον αφορά την εικόνα της επιχείρησης. Η απώλεια αξιοπιστίας θα αποτελούσε σοβαρό επιχείρημα σε περίπτωση που ο όμιλος ΑΤ συνέχιζε να λειτουργεί ή να διατηρεί κάποια συμφέροντα στον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται η ΗΤΜ, ή σε άλλους παρόμοιους τομείς. Οι πιστωτές έχουν επίγνωση της διαφοράς που υπάρχει στην οικονομική ευθύνη της μητρικής εταιρείας για τις «βασικές δραστηριότητες» σε σχέση με τις άλλες επενδύσεις. Είναι εξαιρετικά απίθανο, η πώληση της ΗΤΜ σε αρνητική τιμή να βλάψει την εικόνα της ΑΤ περισσότερο από την εκκαθάρισή της. Αντίθετα, θα μπορούσε να προβληθεί το επιχείρημα ότι η φερεγγυότητα της ΑΤ θα ήταν καλύτερη άν δεν εισέφερε κεφάλαια στην ΗΤΜ, διότι τα εν λόγω κεφάλαια θα παρέμεναν δικά της και θα ενίσχυαν την οικονομική της βάση.

Πέραν αυτών, αμφισβητείται η εκτίμηση των [...]. Πρώτον, η πρόβλεψη για επιδείνωση του επιτοκίου κατά 1,5 % είναι εξεζητημένη. Δεύτερον, στον υπολογισμό δεν γίνεται διάκριση μεταξύ της φερεγγυότητας της ίδιας της ΑΤ, των θυγατρικών της στον τομέα του καπνού και των άλλων συμμετοχών της. Τρίτον, η ΑΤ βασίζεται στην υπόθεση ότι τα επαυξημένα επιτόκια θα εφαρμοσθούν από τις τράπεζες για τρία χρόνια και μετά θα μειωθούν προοδευτικά, χωρίς να είναι κατανοητό για ποιο λόγο οι πιστωτές θα κινηθούν με τον τρόπο αυτόν. Τέταρτον, η ΑΤ επικαλείται την επιδείνωση των όρων στις συναλλαγές με τους καπνέμπορους στην Αυστρία. Δεν υπάρχει λόγος να πιστεύεται ότι οι τράπεζες θα επιβάλουν δυσμενέστερους όρους στις συναλλαγές τους με αυτήν εξαιτίας της πτώχευσης μιας θυγατρικής της.

Σε έναν τομέα όπως του καπνού, στον οποίο επιτυγχάνονται ικανοποιητικά έσοδα σε τακτική βάση, δεν είναι πιθανό να εμφανισθεί αρνητική «επίδραση εξαιτίας της ΗΤΜ». Η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι στην προκειμένη περίπτωση δεν θα υπήρχε επιδείνωση των χρηματοπιστωτικών όρων. Αντίθετα, επαναλαμβάνεται ότι τα κεφάλαια της ΑΤ θα ήταν υψηλότερα αν δεν είχαν γίνει οι εισφορές κεφαλαίων στην HTSM και, ως εκ τούτου, η φερεγγυότητά της θα ήταν μεγαλύτερη.

Ιδιωτικοποίηση της ΑΤ

Επιπλέον, δεν μπορεί να γίνει δεκτό το επιχείρημα ότι θα αναβάλετο το σχέδιο ιδιωτικοποίησης της ΑΤ δημιουργώντας οικονομικές απώλειες για το κράτος υπολογιζόμενες σε [...]. Σε περίπτωση εθελούσιου ή αναγκαστικού διακανονισμού (εκκαθάριση, δικαστικό συμβιβασμό, εκκαθάριση χωρίς αφερεγγυότητα) εσωτερικής αναδιάρθρωσης και ιδιωτικοποίησης, την τελική ζημία θα φέρει η ΑΤ. Ως εκ τούτου, η αξία της ΑΤ στα τέλη του 1996, εκτός από την περίπτωση της πτώχευσης, θα είναι ούτως ή άλλως μειωμένη κατά το ποσό της ζημίας αυτής, με αποτέλεσμα η φθηνότερη και καλύτερη λύση να είναι η ιδιωτικοποίηση της ΑΤ. Μόνον στην περίπτωση της πτώχευσης η ΑΤ δεν θα έφερε το βάρος των ζημιών, και η αξία της ως επιχείρηση θα ήταν μεγαλύτερη κατά το αντίστοιχο ποσό.

Η πτώχευση θυγατρικής επιχείρησης δεν έχει αναγκαστικά αρνητική επίδραση στην αξία της μητρικής επιχείρησης ή του ομίλου στον οποίο ανήκε. Αυτό φάνηκε στην περίπτωση Daimler-Benz και Fokker. Η Daimler-Benz επί χρόνια υποστήριζε τη ζημιογόνο θυγατρική της, την Fokker, με σημαντικά ποσά, μέχρι να αποφασίσει να διακόψει την παροχή κεφαλαίων. Όταν κοινοποιήθηκε το μέτρο αυτό, η αξία των μετοχών της επιχείρησης έπεσε μόνο κατά 1 % για να ανέλθει μέσα στο επόμενο τρίμηνο κατά 6 %. Το παράδειγμα αυτό δείχνει ότι ο τερματισμός μιας ατελέσφορης συμμετοχής δεν οδηγεί αυτόματα στη μείωση της αξίας της μητρικής επιχείρησης ή του ομίλου. Αντίθετα, οι επενδυτές θεωρούν ότι πρόκειται για δείγμα φρόνιμης επιχειρηματικής συμπεριφοράς.

Το κεφάλαιο της ΑΤ υπολογίζεται σε [...]. Οι αυστριακές αρχές ισχυρίζονται ότι η καθυστέρηση της ιδιωτικοποίησης θα οδηγήσει σε απώλεια τόκων 7 % επί του προϊόντος της ιδιωτικοποίησης. Οι τόκοι αυτοί συγκρίνονται με τα μερίσματα που ενδεχομένως, να υπήρχαν κατά το ίδιο χρονικό διάστημα. Η Επιτροπή δεν μπορεί να παρακολουθήσει το συλλογισμό αυτόν δεδομένου ότι δεν λαμβάνει υπόψη την αύξηση της αξίας των κεφαλαίων της ΑΤ. Οι αυστριακές αρχές ισχυρίζονται ότι η αγορά μετοχών της ΑΤ αποτελεί καλή επένδυση, λόγω της μεγάλης της αποδοτικότητας η οποία φαίνεται από τα μερίσματα που διανέμει και από

άλλα στοιχεία. Ως εκ τούτου, ο υπολογισμός ευσταθεί μόνον εάν η ΑΤ σημειώσει χαμηλότερα κέρδη από ό,τι στο παρελθόν. Εάν, όπως ισχυρίζονται οι αυστρικές αρχές, δεν υπάρχει λόγος να αναμένεται ότι η αποδοτικότητα της ΑΤ, χωρίς την ΗΤΜ, θα αλλάξει σημαντικά σε σχέση με το παρελθόν, θα πρέπει να υπερβεί οπωσδήποτε το 7 %. Συνεπώς, με την αναβολή της ιδιωτικοποίησης της ΑΤ, το κράτος δεν θα ζημιωθεί, τουναντίον θα έχει κέρδη. Στην πράξη, οι διαφορές αυτές μεταξύ αποδοτικότητας και αγοραίας αξίας ισοσταθμίζονται από τις αγορές οψιόν, τις προθεσμιακές αγορές και τις αγορές κινδύνων.

Γενικότερα, παραμένει το ερώτημα κατά πόσο το στοιχείο αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως κανονικό για έναν ιδιώτη επενδυτή. Εάν εφαρμοστεί η αρχή του ιδιώτη επενδυτή στη συμπεριφορά της ΑΤ, δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη τα όσα συνδέονται με την ιδιωτικοποίηση της εταιρείας χαρτοφυλακίου, διότι δεν θα ίσχυαν για μια ιδιωτική εταιρεία σε παρόμοια κατάσταση. Η πρόθεση να πωληθεί η επιχείρηση χαρτοφυλακίου δεν ενδιαφέρει την ίδια την ΑΤ. Το επιχείρημα αυτό καθιστά σαφές ότι οι στόχοι του ιδιοκτήτη (του κράτους εν προκειμένω) λαμβάνονται υπόψη στην απόφαση για την διάθεση κεφαλαίων για την ΗΤΜ. Αυτό όμως αντικρούει τον ισχυρισμό της αυστριακής κυβέρνησης, ότι η ΑΤ ενήργησε αυτοβούλως, και υπογραμμίζει την εκτίμηση της Επιτροπής, ότι οι αποφάσεις της ΑΤ μπορούν να συνδεθούν με το κράτος βάσει του άρθρου 92 παράγραφος 1.

Αφετέρου, εάν εφαρμοστεί η αρχή του ιδιώτη επενδυτή απευθείας στην αυστριακή κυβέρνηση, ως μετόχου της ΑΤ και συνεπώς της ΗΤΜ, η Επιτροπή και πάλι πιστεύει ότι θα έπρεπε να είχε παρέμβει πολύ νωρίτερα προκειμένου να αποφευχθεί μια τόσο σημαντική μείωση της αξίας της επενδύσεώς της.

Σε κάθε περίπτωση, ακόμη και αν προστεθούν όλα τα προαναφερθέντα ποσά το ποσό εξακολουθεί να παραμένει χαμηλότερο από τη συνολική χρηματοδότηση της ΗΤΜ από την Α. Συνεπώς, η πώληση της ΗΤΜ στον όμιλο Eliash δεν μπορεί να θεωρηθεί ως η φθηνότερη λύση για την ΑΤ.

7.2.4. ***Στάση των τραπεζών***

Όσον αφορά τη συμμετοχή των τραπεζών στη διάσωση της ΗΤΜ, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η παραγραφή χρεών ύψους 630 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων (47 εκατομμύρια Ecu) την οποία υποσχέθηκαν διάφορες τράπεζες με έδρα στην Αυστρία, προέρχονταν από ελεγχόμενες από το κράτος τράπεζες, όπως η Kreditanstalt-Bankverein (48,6 του μετοχικού κεφαλαίου, αλλά το 70 % των δικαιωμάτων ψήφου ανήκουν στο κράτος) και η Bank Austria (20 % των μετοχών της ανήκει στο κράτος και το 46 % ελέγχεται έμμεσα από την πόλη της Βιέννης). Αμφιβολίες, ως προς τη στάση, των κρατικών τραπεζών διατυπώθηκαν και στα σχόλια των ανταγωνιστών.

Πέραν αυτών πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι τράπεζες σε περίπτωση πτώχευσης θα έχαναν μεγαλύτερο μέρος των πιστώσεων που είχαν χορηγήσει. Κατά τη διάρκεια της έρευνας διαπιστώθηκε ότι η στάση των κρατικών τραπεζών ανταποκρίνεται στη συμπεριφορά ενός ιδιώτη επενδυτή της ελεύθερης αγοράς. Η παραίτηση των αυστριακών πιστωτικών ιδρυμάτων, αφενός μεν συνοδεύεται από παρόμοια μέτρα τραπεζών του εξωτερικού, αφετέρου δε οι αυστριακές κρατικές τράπεζες ενεργούν στο πλαίσιο κοινοπραξίας δέκα (ιδιωτικών και κρατικών) τραπεζών, που συμμετέχουν στην υπόθεση ΗΤΜ. Επειδή κάθε τράπεζα διαθέτει το δικαίωμα της αρνησικυρίας, η απόφαση της παραίτησης από τόκους και απαιτήσεις λήφθηκε ομόφωνα, δηλαδή σε συμφωνία με τις συμμετέχουσες ιδιωτικές τράπεζες. Δεδομένου ότι ο ισχυρισμός ότι η στάση των κρατικών τραπεζών δεν ανταποκρίνεται στα κριτήρια της αγοράς, δεν μπορεί να τεκμηριωθεί, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι εμπεριέχεται κρατική ενίσχυση στις ενέργειες των κρατικών τραπεζών.

7.2.5. ***Διαδικασία του αποχωρισμού***

Τον Μάρτιο του 1995, ανατέθηκε στην SBC Warburg να συμβουλεύσει την ΑΤ όσον αφορά την ιδιωτικοποίησή της και την εξεύρεση διαφόρων λύσεων για το θέμα της συμμετοχής της στην ΗΤΜ. Εκτός από την εκπόνηση ενός προγράμματος αναδιάρθρωσης, η SBC Warburg ήλθε σε μια πρώτη επαφή με διάφορους πιθανούς επενδυτές προκειμένου να διαπιστώσει αν τους ενδιαφέρει να επενδύσουν στην ΗΤΜ. Η διαδικασία διερευνήθηκε τον Ιούνιο του ιδίου έτους, οπότε ήλθε σε επαφή με περισσότερους από 40 επενδυτές. Τελικά, τρεις έδειξαν ενδιαφέρον και δύο υπέβαλαν προσφορές. Από τις προσφορές, το διοικητικό συμβούλιο της ΑΤ έκρινε καλύτερη εκείνην του ομίλου Eliasch και αποφάσισε να τη δεχθεί.

Κατά τις έρευνες της Επιτροπής ένας ενδιαφερόμενος τρίτος δήλωσε ότι ενδιαφέρθηκε να αγοράσει την ΗΤΜ και ότι η προσφορά που δεν έτυχε δίκαιας μεταχείρισης από την ΑΤ. Ο εν λόγω ενδιαφερόμενος εξήγησε τα σχέδιά του στην Επιτροπή. Με βάση τα υποβληθέντα έγγραφα, η Επιτροπή σχημάτισε τη γνώμη ότι η εν λόγω προσφορά δεν θέτει υπό αμφισβήτηση το γεγονός ότι η ΑΤ πραγματοποίησε την επιλογή της με το σωστό τρόπο.

Όπως προαναφέρθηκε, ένας από τους ανταγωνιστές δήλωσε ότι αποκλείσθηκε από την πώληση της επιχείρισης. Ισχυρίσθηκε ότι δεν έλαβε πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα αγοράς, και ότι δεν του δόθηκε η δυνατότητα για διαπραγματεύσεις. Οι αυστριακές αρχές υπέβαλαν στοιχεία από τα οποία προκύπτει ότι ο εν λόγω ανταγωνιστής είχε ήδη ενημερωθεί τον Μάιο του 1995 και για δεύτερη φορά τον Ιούνιο του 1995 σχετικά με την πρόθεση της ΑΤ να αποχωρισθεί την ΗΤΜ, και σε αμφότερες τις περιπτώσεις δεν εξεδήλωσε ενδιαφέρον. Ο ανταγωνιστής τόνισε ότι ήταν απολύτως απορροφημένος σε άλλες επενδύσεις και ότι δεν διέθετε τα διοικητικά περιθώρια ώστε να ασχοληθεί με την περίπτωση της ΗΤΜ.

Η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι η πώληση της ΗΤΜ, παρότι η πρόθεση της ΑΤ να την αποχωρισθεί δεν δημοσιεύθηκε, πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο ευρείας διαδικασίας που αντιστοιχεί σε κανονικό ανοικτό διαγωνισμό και ότι η ΑΤ επέλεξε την καλύτερη προσφορά. Η διαδικασία ιδιωτικοποίησης δεν φαίνεται να περιέλαβε στοιχεία κρατικής ενίσχυσης στο σημείο αυτό.

7.2.6. ***Εγγύηση των θέσεων απασχόλησης***

Η συμφωνία αγοράς της συμμετοχής που συνάφθηκε με τον όμιλο Eliasch ορίζει ότι θα διατηρήσει τις μονάδες παραγωγής στην Αυστρία και ότι θα εξασφαλίσει κάποιο δεδομένο επίπεδο απασχόλησης. Οι αυστριακές αρχές ισχυρίζονται ότι η ΑΤ έπρεπε να επιμείνει στον όρο αυτόν, προκειμένου να αποφύγει τον κίνδυνο να διωχθεί δικαστικά από τους πιστωτές της ΗΤΜ. Εκτός αυτού, επεσήμαναν ότι και οι προηγούμενοι ιδιοκτήτες είχαν επιμείνει στους όρους αυτούς όταν πώλησαν την ΗΤΜ στην ΑΤ. Ωστόσο, είναι εξαιρετικά αμφίβολο αν οι ρήτρες της συμφωνίας αγοράς από τον όμιλο Eliasch και, κυρίως, εκείνες που αφορούν την εξασφάλιση των θέσεων απασχόλησης μπορούν να εξετασθούν με βάση αυτό το σκεπτικό. Τα δεδομένα διαφέρουν στην προκειμένη περίπτωση διότι ο προηγούμενος αγοραστής, η κρατική επιχείριση ΑΤ, ενδέχεται με την υποχρέωση αυτή να εφαρμόζει την κρατική πολιτική διατήρησης του επιπέδου απασχόλησης. Αυτό μάλιστα αποτελεί ένδειξη ότι μπορεί να υπήρχε στοιχείο κρατικής ενίσχυσης όταν η ΑΤ αγόρασε την ΗΤΜ το 1993.

Η ΑΤ ισχυρίσθηκε ότι οι μονάδες παραγωγής και το προσωπικό τους είναι απαραίτητα για να συνεχισθεί η λειτουργία της ΗΤΜ και για την αναδιάρθρωσή της και, ως εκ τούτου, η δέσμευση του ομίλου Eliasch δεν αντιπροσωπεύει πραγματική υποχρέωση. Το σκεπτικό αυτό, προσκρούει στην ίδια τη σύμβαση διότι εάν αυτό ίσχυε τότε η σχετική ρήτρα στη συμφωνία αγοράς θα ήταν περιττή.

Κατά τη σύναψη συμφωνιών αγοράς οι επενδυτές της ελεύθερης αγοράς δεν ενδιαφέρονται για την εξασφάλιση κάποιου επιπέδου απασχόλησης, εάν δεν υπάρχουν συγκεκριμένοι λόγοι προς το σκοπό αυτό. Χωρίς τη σχετική ρήτρα ο αγοραστής θα είχε μεγαλύτερη ελευθερία κινήσεων. Η αξία της ΗΤΜ θα αυξανόταν και θα μπορούσε να επιτευχθεί υψηλότερη τιμή πώλησης ή θα απαιτούνταν μικρότερες εισφορές κεφαλαίου από μέρους της ΑΤ. Με βάση το σκεπτικό αυτό, είναι σαφές ότι η εν λόγω δέσμευση εξυπηρετεί πολιτικούς σκοπούς όσον αφορά τη διατήρηση του επιπέδου απασχόλησης σε ορισμένες περιοχές της Αυστρίας. Με τον τρόπο αυτόν, η ρήτρα ενισχύει την άποψη της Επιτροπής ότι η αυστριακή κυβέρνηση άσκησε την επιρροή της στην ΑΤ όταν λήφθηκε η απόφαση.

Η ΑΤ ανέφερε ως παράδειγμα ιδιωτικής επιχείρησης, η οποία εξήρτησε επίσης την πώληση μιας θυγατρικής της από την παροχή εγγυήσεων ως προς τη διατήρηση των θέσεων απασχόλησης, την Dornier Luftfahrt. Η περίπτωση όμως εκείνη διαφέρει από την παρούσα στο βαθμό που η Daimler-Benz Aerospace, ως πωλητής, εξακολουθεί να συμμετέχει στην Dornier Luftfahrt και ενδιαφέρεται για την συνέχιση της παραγωγής. Επιπλέον, φαίνεται ότι στην περίπτωση εκείνη υπήρχαν υποχρεώσεις έναντι των προηγούμενων ιδιοκτητών της Dornier Luftfahrt οι οποίες ανάγκασαν την Daimler-Benz Aerospace να επιβάλει τον όρο αυτό, πράγμα που δεν ανέφεραν οι αυστριακές αρχές.

7.3. *Συμπέρασμα*

Οι προαναφερθείσες συνθήκες υπό τις οποίες η ΗΤΜ έλαβε και εξακολουθεί να λαμβάνει κεφάλαια, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι εν λόγω εισφορές αντιπροσωπεύουν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ. Ένας επενδυτής της ελεύθερης αγοράς δεν θα είχε διαθέσει κεφάλαια υπό τους όρους αυτούς. Οι εισφορές προέρχονται από κεφάλαια του Δημοσίου, δηλαδή από τα περιουσιακά στοιχεία της ΑΤ, και αφορούν συγκεκριμένη επιχείρηση. Με τις ενισχύσεις αποφεύγεται η πτώχευση της ΗΤΜ, συνεχίζονται οι δραστηριότητές της και νοθεύεται ο ανταγωνισμός στα συγκεκριμένα αθλητικά είδη. Επειδή η ΗΤΜ διεξάγει τις δραστηριότητές της, κυρίως, εκτός Αυστρίας και στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης (το 1994, πραγματοποίησε το 45 % του κύκλου εργασιών της στη Δυτική Ευρώπη), τα εν λόγω μέτρα επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές.

8. **Συμβιβάσιμο των ενισχύσεων**

Επειδή η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι τα μέτρα αποτελούν κρατικές ενισχύσεις, πρέπει να εξετάσει αν μπορούν να εφαρμοσθούν ορισμένες από τις απαλλαγές του άρθρου 92 της συνθήκης ΕΚ. Εξαιτίας του χαρακτήρα των ενισχύσεων, οι οποίες συνίστανται σε εισφορές κεφαλαίων για την αποκατάσταση των ζημιών και την κάλυψη του κόστους αναδιάρθρωσης, η εν λόγω ενίσχυση δύναται να εξετασθεί μόνον βάσει του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της συνθήκης ΕΚ.

Οι ενισχύσεις που εμπεριέχονται στις εισφορές κεφαλαίων προς την ΗΤΜ δεν μπορούν, ωστόσο, να χαρακτηρισθούν ως συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη ορισμένων περιοχών κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ, διότι η ΗΤΜ διαθέτει εργοστάσια σε διάφορα μέρη και η ενίσχυση δεν αφορά συγκεκριμένη επένδυση ή τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Μόνον το μικρό εργοστάσιο παραγωγής δετήρων σκι της ΗΤΜ στο Neusiedl βρίσκεται σε περιοχή υπαγόμενη στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α). Με βάση το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης, όμως, η μονάδα αυτή θα κλείσει. Για τους ίδιους λόγους δεν μπορεί να εφαρμοσθεί το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) στο βαθμό που αφορά την ανάπτυξη συγκεκριμένων τομέων της οικονομίας.

Η ενίσχυση μπορεί να δικαιολογηθεί μόνον από το γεγονός ότι συμβάλλει στην ανάπτυξη ενός οικονομικού κλάδου, χωρίς να επηρεάζει τις εμπορικές συνθήκες σε βαθμό αντίθετο προς το δημόσιο συμφέρον. Λόγω της φύσεώς της η ενίσχυση πρέπει να χαρακτηρισθεί ως ενίσχυση για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικής επιχείρησης. Η Επιτροπή έχει από καιρό θεσπίσει τα κριτήρια τα οποία πρέπει να πληρούνται για την έγκριση ενισχύσεων του τύπου αυτού, βάσει του άρθρου 92 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ [1].

Προκειμένου η Επιτροπή να εγκρίνει ενισχύσεις ad hoc προς προβληματική επιχείρηση, η αναδιάρθρωσή της πρέπει να πληροί τα ακόλουθα κριτήρια: πρώτον, πρέπει να αποκαθιστά μακροπρόθεσμα τη βιωσιμότητα της επιχείρησης μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα· πρέπει, επίσης, να μη νοθεύει αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό· τέλος, πρέπει να

[1] Κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ αριθ. C 368 της 23. 12. 1994, σ. 12).

είναι ανάλογη προς το κόστος αναδιάρθρωσης και τα οφέλη που απορρέουν από αυτήν, να περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατό επίπεδο και η ευνοούμενη επιχείρηση να καλύπτει ένα σημαντικό μέρος των δαπανών με ίδια κεφάλαια. Μόνον όταν πληρούνται οι βασικές αυτές προϋποθέσεις, είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι οι επιπτώσεις της ενίσχυσης δεν είναι αντίθετες προς το κοινό συμφέρον κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ).

8.1. *Αποκατάσταση της αποδοτικότητας*

Σύμφωνα με τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης πρέπει να αποκαθιστά μακροπρόθεσμα τη βιωσιμότητα και την αποδοτικότητα της επιχείρησης μέσα σε λογικό χρονικό διάστημα και με βάση λογικά κριτήρια ως προς τις μελλοντικές συνθήκες λειτουργίας. Η αναδιάρθρωση της HTM βασίζεται σε ένα διεξοδικό επιχειρησιακό και χρηματοδοτικό πρόγραμμα, το περιεχόμενο του οποίου περιγράφεται στο σημείο 5. Το πρόγραμμα εκπόνησαν οι νέοι ιδιοκτήτες της επιχείρησης σε συνεργασία με ανεξάρτητη εταιρεία σύμβουλο.

Η Επιτροπή εξέτασε αναλυτικά το εν λόγω πρόγραμμα αναδιάρθρωσης και εξυγίανσης, ιδίως ως προς τα στοιχεία όπως:

— το σκεπτικό όσον αφορά τις εσωτερικές και εξωτερικές εξελίξεις,

— την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της επιχείρησης,

— την ανάπτυξη της ανταγωνιστικής της θέσης σε διάφορες αγορές,

— τη μείωση του δυναμικού παραγωγής και του προσωπικού,

— την αναλογία της ενίσχυσης ως προς την αναδιάρθρωση,

— την ανάπτυξη των βασικών χρηματοοικονομικών δεικτών,

— τη συμβολή της δικαιούχου επιχείρησης στη χρηματοδότηση του προγράμματος αναδιάρθρωσης.

Με βάση την έρευνα αυτή και έχοντας λάβει υπόψη τα αποτελέσματα των πρώτων μηνών εφαρμογής του προγράμματος αναδιάρθρωσης η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι το πρόγραμμα βασίζεται σε ρεαλιστικές υποθέσεις, όσον αφορά τόσο τις εξωτερικές εξελίξεις (π.χ. μερίδιο αγοράς, τιμές πώλησης των προϊόντων) όσο και τα εσωτερικά μέτρα (π.χ. μείωση του κόστους, μείωση των θέσεων εργασίας). Προβλέπονται δραστικά μέτρα εσωτερικής αναδιάρθρωσης, μεταξύ των οποίων η μείωση του κόστους παραγωγής και του πάγιου κόστους, του δυναμικού παραγωγής και της απασχόλησης, καθώς και τη βελτίωση των εσωτερικών διοικητικών μεθόδων. Διάφορες διαδικασίες πρόκειται να απλουστευθούν και να καταργηθούν οι ζημιογόνοι κλάδοι του γκολφ και των αθλητικών ενδυμάτων. Η HTM θα περιορισθεί σε ορισμένες αγορές και προϊόντα, ιδίως υψηλής ποιότητας και ακριβά. Ο συνολικός κύκλος εργασιών θα μειώνεται έως το 1996 και στη συνέχεια θα ανέλθει ελαφρά. Το 1998 θα εξακολουθήσει να είναι χαμηλότερος από εκείνον του 1994. Συνεπώς, το πρόγραμμα δεν βασίζεται σε επιθετική πολιτική πωλήσεων.

Όπως προαναφέρθηκε, ο όμιλος Eliasch έχει δεσμευθεί έναντι της AT με ανέκκλητη εγγύηση σημαντικού ύψους. Η δέσμευση αυτή αυξάνει τους τρέχοντες χρηματοοικονομικούς κινδύνους του, υπογραμμίζει το ενδιαφέρον του για την HTM και δείχνει ότι είναι πεπεισμένος ότι η εξυγίανση της HTM θα καρποφορήσει.

Το πάγιο κόστος θα μειωθεί σταθερά και το 1996 θα επιτευχθεί το κατώφλι αποδοτικότητας. Η επιχείρηση θα καταστεί και πάλι αποδοτική το 1998. Η προγραμματιζόμενη για το 1998 ή το 1999 εισαγωγή της HTM στο χρηματιστήριο θα αποτελέσει σαφή απόδειξη για την επιτυχή ανάκαμψη της επιχείρησης και τις μακροπρόθεσμες θετικές προοπτικές της. Για το λόγο αυτόν, η εισαγωγή της HTM στο χρηματιστήριο έχει μεγάλη σημασία για την αποκατάσταση της βιωσιμότητάς της μακροπρόθεσμα.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας για τις ενισχύσεις η Επιτροπή έλαβε από τις αυστριακές αρχές έγγραφα από τα οποία προκύπτει ότι η διαδικασία αναδιάρθρωσης της HTM εξελίσσεται ομαλά και, μάλιστα, με ταχύτερο ρυθμό από τον αναμενόμενο. Τα αποτελέσματα του πρώτου εξαμήνου του 1996 υπογραμμίζουν ότι το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης βασίζεται σε ρεαλιστικές υποθέσεις. Η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι η HTM χάρη στο εν λόγω πρόγραμμα αναδιάρθρωσης θα ανακτήσει μακροπρόθεσμα τη βιωσιμότητά της.

8.2. *Αποφυγή της αδικαιολόγητης νόθευσης του ανταγωνισμού από την ενίσχυση*

Λήφθηκαν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να αντισταθμιστούν κατά το δυνατόν οι αρνητικές επιπτώσεις της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης για τους ανταγωνιστές. Κανονικά, η Επιτροπή σε περίπτωση πλεονάζοντος δυναμικού παραγωγής και για να δώσει ώθηση στην ανάπτυξη του σχετικού τομέα εξασφαλίζει ότι η δικαιούχος επιχείρηση θα μειώσει το δυναμικό της. Στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης της HTM περιλαμβάνεται σημαντική μείωση του παραγωγικού της δυναμικού στους τομείς των σκι, των δετήρων και υποδημάτων σκι, καθώς και των ρακετών για τένις, στους οποίους εμφανίσθηκε τα τελευταία χρόνια πλεονάζον δυναμικό εξαιτίας της ύφεσης στη ζήτηση. Το δυναμικό παραγωγής προβλέπεται να μειωθεί κατά 9 έως 59 %. Οι μειώσεις αυτές πραγματοποιούνται κατά το μεγαλύτερο μέρος τους μέσα στον πρώτο χρόνο της αναδιάρθρωσης. Εάν ληφθεί υπόψη ότι οι εν λόγω τομείς δεν συγκαταλέγονται επισήμως μεταξύ των προβληματικών, η μείωση αυτή μπορεί να θεωρηθεί σημαντική και ανάλογη προς το ύψος της ενίσχυσης.

Όσον αφορά τα σκι και τους δετήρες, το μερίδιο της HTM στη διεθνή αγορά υποχώρησε μεταξύ 1994 και 1996 και προβλέπεται ότι τα επόμενα χρόνια θα παραμείνει στο χαμηλό αυτό επίπεδο. Το μερίδιο της HTM στη διεθνή αγορά ρακετών τένις δεν άλλαξε τα δύο τελευταία χρόνια (ως προς την ποσότητα) και προβλέπεται ότι τα επόμενα χρόνια θα αυξηθεί κάπως χάρη στο εντατικότερο μάρκετινγκ στις ΗΠΑ.

Η μείωση του παραγωγικού δυναμικού συμβάλλει στην αναδιάρθρωση ολόκληρου του κλάδου. Οι ανταγωνιστές έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν τις δραστηριότητές τους χάρη στην υποχώρηση του μεριδίου της HTM στη διεθνή αγορά. Επιπλέον, η HTM με την αναδιάρθρωση και τη συγκέντρωση στις βασικές της δραστηριότητες δεν είναι σε θέση να ασχοληθεί με νέα είδη προϊόντων, όπως inline skating και snowboards. Χάρη στον αναπροσανατολισμό των δραστηριοτήτων της, που περιλαμβάνει αποχώρηση από ορισμένες εξειδικευμένες αγορές, όπως π.χ. σκι ανωμάλου και δανεισμός σκι, τη θέση της στις αγορές αυτές μπορούν να καταλάβουν, κυρίως, οι μικρότεροι ανταγωνιστές της και να ενισχύσουν τη θέση τους στην αγορά.

Η HTM θα αποσυρθεί εντελώς από διάφορους τομείς δραστηριοτήτων και το έχει ήδη πράξει σε ορισμένες περιπτώσεις, πράγμα που σημαίνει απώλεια 245 εκατομμυρίων δολαρίων Ηνωμένων Πολιτειών (196 εκατομμύρια Ecu) επί του κύκλου εργασιών της. Στους τομείς αυτούς, ως εκ τούτου, σε καμία περίπτωση δεν πρόκειται να υπάρξει νόθευση του ανταγωνισμού.

Το ύψος της ενίσχυσης είναι ανάλογο προς τις άμεσες δαπάνες αναδιάρθρωσης (μείωση του παραγωγικού δυναμικού, κατάργηση ορισμένων σειρών προϊόντων, κλείσιμο μονάδων παραγωγής) ύψους 159 εκατομμυρίων δολαρίων Ηνωμένων Πολιτειών (127 εκατομμύρια Ecu) για το χρονικό διάστημα 1995-1997. Όσον αφορά τον κερδοφόρο τομέα του εξοπλισμού καταδύσεων, το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης δεν προβλέπει τη λήψη κανενός μέτρου. Συνεπώς, διαπιστώνεται ότι τα χρήματα της ενίσχυσης δαπανώνται για τομείς, που όντως έχουν ανάγκη αναδιάρθρωσης, και ότι κανένα ποσό δεν δαπανάται για την αύξηση του παραγωγικού δυναμικού του ήδη κερδοφόρου τομέα εξοπλισμού καταδύσεων.

Τέλος, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι στις εν λόγω αγορές υπάρχουν από τρεις έως τέσσερις μεγάλοι ανταγωνιστές. Η εξάλειψη της HTM θα προκαλούσε, συνεπώς, ακόμη λιγότερα ολιγοπώλια και δυοπώλια με αρνητικά αποτελέσματα για τη διάρθρωση της αγοράς. Επομένως, η επιβίωση της HTM θα συμβάλει στη διατήρηση της ανταγωνιστικής δομής της αγοράς.

8.3. *Σύγκριση των ενισχύσεων με το κόστος και τη χρησιμότητα των μέτρων αναδιάρθρωσης*

Η ενίσχυση πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατό ποσό που απαιτείται για την αναδιάρθρωση. Η δικαιούχος επιχείρηση πρέπει, επίσης, να αναλάβει η ίδια ένα σημαντικό μέρος του κόστους αναδιάρθρωσης. Προκειμένου να αποφευχθούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού από δραστηριότητες οι οποίες δεν συνδέονται με τη διαδικασία αναδιάρθρωσης, η ενίσχυση πρέπει να μην είναι σε πλεόνασμα ρευστότητας και να μην μειώνει αδικαιολόγητα τα χρηματοοικονομικά βάρη της δικαιούχου επιχείρησης, μέσω της υπέρμετρης αύξησης των ιδίων κεφαλαίων της.

Όπως προαναφέρθηκε οι αυστριακές αρχές υπέβαλαν έγγραφα από τα οποία προκύπτει ότι ο νέος ιδιοκτήτης της HTM, ο όμιλος Eliasch θα καλύψει ένα μεγάλο μέρος του κόστους αναδιάρθρωσης. Εκτός από την εισφορά κεφαλαίου μετά από την έγκριση της ενίσχυσης από την Επιτροπή ύψους 25 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων (1,9 εκατομμύρια Ecu) θα εισφέρει άλλα 275 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (20 εκατομμύρια Ecu) έως τα τέλη του 1998. Επιπλέον, ο όμιλος Eliasch προσφέρει ήδη ανέκκλητη εγγύηση σημαντικού ύψους.

Το γεγονός ότι πάνω από το ένα τρίτο του κόστους της αναδιάρθρωσης καλύπτεται από ίδια κεφάλαια της HTM (αξιοποίηση της ρευστότητας της επιχείρησης και μείωση του κυκλοφορούντος ενεργητικού της) μπορεί να θεωρηθεί ως προσήκουσα συμμετοχή της επιχείρησης στις εν λόγω δαπάνες.

Σύμφωνα με τις οικονομικές προβλέψεις που αποτελούν μέρος του προγράμματος αναδιάρθρωσης για την HTM, η ενίσχυση από μέρους της AT για τη μείωση κυρίως των βραχυπρόθεσμων χρεών της HTM, έχει μεγάλη σημασία. Η ενίσχυση καταβάλλεται σε διάφορες δόσεις και δεν οδηγεί σε πλεόνασμα ρευστού. Παρά την εισφορά της AT, η διάρθρωση των κεφαλαίων της HTM δεν θα είναι ικανοποιητική, δεδομένου ότι το μερίδιο των ιδίων κεφαλαίων της από 8 % το 1995 θα μειωθεί σε 7 % έως τις 31 Δεκεμβρίου 1998. Αυτό σημαίνει ότι κινείται σε ένα επίπεδο το οποίο καθιστά απαραίτητες για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της επιχείρησης, τόσο την εγκεκριμένη εισφορά του ομίλου Eliasch το 1998 όσο και την δημόσια προσφορά εξαγοράς την ίδια περίοδο. Η βελτίωση της διάρθρωσης των ιδίων κεφαλαίων με τη βοήθεια νέων εισφορών κεφαλαίου θεωρείται και από την HTM και τους συμβούλους της αποφαστικός παράγοντας για τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της επιχείρησης. Επομένως, οι εν λόγω δύο εισφορές κεφαλαίου πρέπει να πραγματοποιηθούν οπωσδήποτε.

Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι οι κατευθυντήριες γραμμές για τη χορήγηση απαλλαγής σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ ορίζουν ότι:

> «Εάν η ενίσχυση χρησιμοποιείται για την παραγραφή χρεών που προέρχονται από παρελθούσες ζημίες, οποιεσδήποτε φορολογικές πιστώσεις που σχετίζονται με τις ζημίες πρέπει να εξαλειφθούν και να μην συμψηφιστούν με μελλοντικά κέρδη, πωληθούν ή μεταβιβαστούν σε τρίτους ενδιαφερόμενους, διότι στην περίπτωση αυτή η εταιρεία θα ελάμβανε δύο φορές την ενίσχυση.»

Για το λόγο αυτόν πρέπει να εξασφαλισθεί ότι στο μέλλον δεν θα χρησιμοποιηθούν παρελθούσες ζημίες μέχρι το ποσό των 1 590 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων (118 εκατομμυρίων Ecu) για τη μείωση των φορολογητέων εσόδων.

8.4. *Συμπέρασμα*

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, τα μέτρα ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών. Αποκαθιστούν τη μακροπρόθεσμη αποδοτικότητα και τη βιωσιμότητα της επιχείρησης, δεν νοθεύουν αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό, είναι ανάλογα προς το κόστος και τα οφέλη της αναδιάρθρωσης ενώ η δικαιούχος επιχείρηση συνεισφέρει ένα σημαντικό ποσό για το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης.

Από το συνολικό ποσό των 1 590 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων (118 εκατομμυρίων Ecu), η Επιτροπή έχει ήδη εγκρίνει 1 273 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (95 εκατομμύρια Ecu) με την απόφασή της να κινήσει την επίσημη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι εισφορές της Austria Tabakwerke προς την Head Tyrolia Mares υπό μορφή εισφορών κεφαλαίων ύψους 1 590 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων (118 εκατομμυρίων Ecu) συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ. Η εν λόγω ενίσχυση κρίνεται συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ), διότι προωθεί την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών κλάδων χωρίς να επηρεάζει τις συνθήκες του εμπορίου, κατά τρόπο αντίθετο προς το κοινό συμφέρον.

Το ποσό των 1 590 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων περιλαμβάνει 1 273 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια (95 εκατομμύρια Ecu) τα οποία έχουν ήδη εγκριθεί από την Επιτροπή ως ενίσχυση διάσωσης. Από το συνολικό ποσό 400 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων καταβλήθηκαν τον Απρίλιο του 1995, 373 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια έως τον Σεπτέμβριο του 1995 (συν ένα προγραμματιζόμενο ποσό 27 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων το οποίο δεν έχει ακόμη καταβληθεί), 250 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια έως τις 30 Δεκεμβρίου 1995 και 250 εκατομμύρια αυστριακά σελίνια έως τις 30 Ιουνίου 1996. Προβλέπεται η καταβολή 145 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων έως τις 31 Δεκεμβρίου 1997 και 145 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων έως τις 31 Μαρτίου 1998.

Άρθρο 2

Προκειμένου να εξασφαλισθεί το συμβιβάσιμο της ενίσχυσης με την κοινή αγορά η αυστριακή κυβέρνηση πρέπει να φροντίσει ώστε:

— το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης να εφαρμοσθεί όπως υποβλήθηκε στην Επιτροπή. Στα τέλη Αυγούστου και Φεβρουαρίου κάθε χρόνου έως το 1999, η HTM θα υποβάλει έκθεση επί της προόδου της αναδιάρθρωσης, από την οποία θα απορρέει η οικονομική ανάπτυξη και τα οικονομικά αποτελέσματα της επιχείρησης, καθώς και η αντιστοιχία τους προς το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης. Επιπλέον, η επιχείρηση θα υποβάλει τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης του ομίλου για τα έτη 1995 έως 1999, το αργότερο έως το τέλος Ιουνίου του εκάστοτε επομένου έτους,

— η μείωση του δυναμικού παραγωγής που προβλέπεται στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης πρέπει απαρεγκλίτως να εφαρμοσθεί,

— η εισφορά 25 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων από μέρους του ομίλου Eliasch προς την HTM θα πραγματοποιηθεί εντός ενός μηνός μετά την ημερομηνία της παρούσας απόφασης,

— η εισφορά 275 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων από μέρους του ομίλου Eliasch προς την HTM θα πραγματοποιηθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 1998,

— μια πρόσθετη εισφορά νέων ιδίων κεφαλαίων ύψους τουλάχιστον 600 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων θα γίνει με διεθνή δημόσια τοποθέτηση ή με άλλον τρόπο που θα έχει παρόμοιο αποτέλεσμα, το αργότερο μέχρι τα τέλη του 1999,

— παρελθούσες ζημίες μέχρι ποσού 1 590 εκατομμυρίων αυστριακών σελινίων δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν για τη μείωση των φορολογητέων εσόδων.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Αυστριακή Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 30 Ιουλίου 1996.

Για την Επιτροπή

Erkki LIIKANEN

Μέλος της Επιτροπής